

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Egy soros hirdetés sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryáttér peit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, március 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- A kormány álláspontja.
- Grünzweig altábornagy afférja.
- A váltóhamisító iskolaigazgató.
- Főuri házassági botrány.
- A., B., C. urak.
- Öngyilkos orvosnövendék.
- Gyanús gründolás.
- Bizonyítványhamisító hivatalnok.
- Színházi pletykák.

Az új közkórház.

Arad, március 28.

(Saját tudósítónktól). Aradvármegye közönsége nehéz probléma elé került. Ötszáz ezer koronát kellene legnagyobb közegészségügyi intézményének, az aradi közkórháznak talpraállítására költenie. Es ha a problémát megoldotta, akkor még egyáltalában nem szűnt meg — a probléma. Akkor még mindig nem lesz a vármegyének tökéletes kórháza. Az ötszáz ezer korona, amivel a kórházi állapotokat csak *türhetőbbé* de nem *türhetőkké* teheti, még távolról sem biztosítják a törvényhatóságot a felől, hogy ott ér oélt, ahol akar.

Azért nem, mert nemcsak szűk, hanem ezer és egy szempontból elhibázott a mai kórház építése és az ötszáz ezer korona a *bővítésre* éppen csak hogy futja. A vármegye vezető köri pedig érzik és tudják, hogy Aradváros kellős közepén kórházat bővíteni nemcsak kockázatos feladat,

hanem nehezen megérthető — anachronizmus is.

Ez a helyzet rajz a viszonyok tárgyilagossá ismeretén és mérlegelésén alakult ki és a vármegye vezetőségénél megérlette a közkórház kihelyezésének eszméjét.

Schill József vármegyei főjegyző ma több órán át tárgyalt eme nagyjelentőségű akció előkészítése céljából Lócs Rezső gazdasági tanácsnokkal. Ez a látogatás, anélkül, hogy a két vezető férfiut bármire is köteleznék, csak azért történt meg, hogy vármegye és város tájékozódást szerezzenek afelől, meg van-e a kölcsönös hajlandóság a közkórház kihelyezésére a vármegyénél, megvan-e a hajlandóság a városnál arra, hogy a mai kórház telkén felszabaduló épületek városi célokra adoptáltassanak?

A ma megtörtént tárgyalások eredményéről nem beszélhetünk, részint azért, mert erre felhatalmazást a hivatott férfiaktól nem kaptunk, másrészt azért, mert azok megállapodásokhoz nem is vezethettek.

Azt azonban konstatálhatjuk: Schill József vármegyei főjegyző, a vármegye eminens érdekének tekinti, hogy a mai kórház bővítésére többé a törvényhatóság egy fillérnyit se áldozzon, hanem *egy új kórházat építsen a város periferiáján*, megfelelő alkalmas helyen. Azt is, mint bizonyosságot írhatjuk meg, hogy Lócs Rezső gazdasági tanácsnok szimpátiával fogadta az

eszmét és a ma megtörtént beszélgetés során ama nézetének adott kifejezést, hogy az esetleg felszabaduló kórház-épületek alkalmasak a város sok égi sebének gyógyítására. Elhelyezhető lesz itt a rendőrség, a rendőrlaktanya, fogdák, tűzoltóság és esetleg a szegényház is.

A vármegye kórház-bizottságának a feladata, hogy eme akció megindításához megadja az alapot. A legközelebbi napok egyikén tart ülést a bizottság és napirendjére van tűzve: az aradi közkórház bővítése *félmillió* korona költséggel. Itt dől el, vajjon beleölik-e a mai, céljuknak meg nem felelő épületekbe ezt a horribilis összeget, csak azért, hogy néhány esztendőre a kórház csődje elodáztassék, vagy pedig a kórház vezetőségének, orvosi karának megfelelő keretekben adassék mód nagy tudását és nemes ambícióját a szenvedők, betegek szolgálatába bocsátani.

A vármegye közegészségügyi vezetőjének Borsos Béla dr. főorvosnak felfogását is módunkban volt megismerni.

— Minden szempontnak csak az a megoldás felelhet meg — mondotta a főorvos — amelyet az *Aradi Közlöny* mai cikkében jelzett akció tart szem előtt. A közkórház csak akkor lesz tökéletes, ha elkerül a Ferenc-térről és a városon kívül a modern kórház-technika és higiéné követelményeinek megfelelően épül fel.

A családi krónika.

Odakünn már egész nap szemezett a hideg januári eső. Vigasztalan látvány volt. A falu egy görbe utcájára lehetett látni innen, a régi nemesi kuria ablakából. Feneketlen, fekete sár borította a kocsiutat, amelyet kopár águ, szomorú fekete akácfaék szegélyeztek. Magas tejű, apró fehér házak kicsiny ablakaikkal unottan és alattomosan meredtek bele a ködös, párás világba és az ég piszkos szürkén, szomorúan borult erre a fájdalmasan sivár képre. Orahosszat nem mutatkozott emberi lény.

Az asszony mégis ott állt az ablaknál s a kinos és tehetetlen unalomtól szinte eltorzult arccal nézte a reménytelenségnek, az élettelen-ségnek, a terméketlen alvásnak ezt a szürke és lélekgyötrő rajzát. Ma különben is nagyon rossz napja volt a fiatal, gyermekesen telt képű asszonykának. Mintha ez az iszonyú idő fölkelte volna a lelkének minden kellemetlen érzését, fiatal életének minden sivár és boszantó emlékét. Aradatként hangzott ajkáról a panasz és a vád. Ma rá se nézett az egyetlen, vérszegény kis fiára, akit máskor tulzott és bolond szeretettel becézett és kényeztetett.

Az ura: szentferenci Szentferenczy Zsigmond fáradt tartással ült a diván sarkában.

Szivarozott és szó nélkül hallgatta a felesége kifakadásait.

— Hogy miért is lettem a maga felesége? Hogy miért is kötöttem a fiatal életemet az ilyen fáradt, öreg emberéhez?!

— Ezt épen kilencedszer hallok ma, — gondolta Szentferenczy és unottan nézte a szobának bolthajtásos padmalyát.

— Hej, de remek az én életem! — folytatta az asszony. — Meg kell örülnöm, meg kell örülnöm ebben a piszkos, unalmas faluban.

Szentferenczy félig korholó, félig gyöngéd tekintetet vetett az asszonyra, ahogy a nyugós, beteg gyermekre szokott nézni az ember. Arra gondolt, hogy ma nagyon sokáig tart ez a zivatar. Vajon vége lesz-e még máma és vajon bocsánatot kérhet-e még ma az asszonytól? Mert az asszonyka perlekedésének mindig ez a bocsánatkérés volt a vége.

De nem akart szünni a zivatar.

— De micsoda ember is maga! Törődik is maga azzal, hogy én mivel szórakozom. Maga csak rabszolgát lát a feleségében, de a lelkével nem törődik. Persze az asszonynak nincs is lelke! Maga belebukik a régiségei közé és ott tesz-vesz, ott babrál a mindenféle régi lim-lom közt és semmi egyebet ezen kívül meg nem lát. Maga azt gondolja, hogy valami mély és nemes dolog ez! Pedig a maga fá-

radtságához és gyávaságához illik ez is. A régi dolgok szeretete nem más, mint kacérkodás a végtelenséggel.

— Hát ezt hol olvasta? — nevetett Szentferenczy.

— Csak nevéssen! És mennyi pénzbe kerül ez a szörnyű gyűjtő-szenvedély! Már három hónapja nem csináltattam magamnak új ruhát. Bezzeg, hova jutnánk, ha én nem takarékoskodnék! De szerencséje, hogy kezembe vettem a dolgot. Ezentul minden héten megszámlaltatom a maga paraszt gazdasztisztjét, azt az esetlen Konez Jánost.

Csakugyan! — jutott eszébe Szentferenczynek az asszony legújabb szeszélye. Mióta megfogadta ezt a Konez Jánost, az új tisztartót, az asszonyka egyszerre kedvet kapott a gazdasági számadások ellenőrzésére.

De már elkábult a feje ettől a szünni nem aka ó szóáradattól. Fölkelt a divánról és hajlott, fáradt tartással, hosszú lusta lépéssel átment a szobájába. Ott, hogy elülze vacsoráig az időt, elbabrálgatott a régi írásai közt. A sápadt kis fia bejött utána és nádparipán nyargalászt föl-alá a szobában a vékony, kis láb-száraival.

— Hej, — gondolta Szentferenczy és sodort egyet ősz bajuszán, — a régi Szentferenczy gyerekek nem így lovagoltak.

Most egy régi, poros iratcsomó került a

A város vezetőségének felfogását hűen tükrözi vissza az a nyilatkozat, melyet e kérdésben munkatársunk előtt már tegnap elmondott egy arra hivatott vezető egyeniség.

A kérdés elvi alapjai is csak akkor szélesülhetnek ki és erősödhetnek meg, ha a vármegyei kórház-bizottság meghozta a maga döntését, melyet érthető kíváncsisággal vár a város egész közönsége. Annyit azonban már most is elmondhatunk, hogy az esetben, ha a bizottság a kórház kihelyezése mellett foglal állást, akkor Aradváros részéről a vármegye a maga nagy ügyében a legmesszebbmenő megértésre és ha szabad ezt a szót használunk, a legtöbbször támogatóra számíthat.

A vármegyei törvényhatósági bizottság egyik előkelő, ismert tagjának véleményét reprodukáljuk itt, aki a kérdés gyakorlati megoldását a következő szavakkal jelölte meg:

— Ha a két törvényhatóság nem arra törekszik, hogy a másik fölé kerüljön, hanem a nagy üggyhez méltóan közös erővel igyekszik megvalósítani a célt, akkor meg is tudjuk valósítani az életre való és úgy a vármegye, mint a város közérdekeit, közegészségügyét óriási mértékben fejlesztő tervet. És ha így lesz, akkor azt hiszem az államot is magunk mellett találjuk, mert mindketten, vármegye és város az új kórház létesítésével első sorban állami feladatot teljesítenek.

A véderőreform beterjesztése. Budapestről jelentik: *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök mai képviselőházi beszédében nagyfontosságú nyilatkozatokat tett a véderőtörvény beterjesztésére nézve. Kijelentette a miniszterelnök, hogy a költségvetés letárgyalása után a Ház több apró javaslatot fog tárgyalni és ezek után beterjeszti a kormány a véderőreformról szóló törvényjavaslatokat. Reméli, hogy az osztrák viszonyok nem fogják megakadályozni e programjának végrehajtását.

— Természetes, — mondotta még a miniszterelnök — hogy e javaslatok előterjesztése egy időben kell hogy történjen az osztrák kormány javaslatának előterjesztésével.

A miniszterelnöknek ezt a kijelentését a folyosón többféleképp értelmezték. Irányadó munkapárti képviselők kijelentették, hogy a miniszterelnök megjegyzése alatt azt kell érteni, hogy a Reichsratot egy napra összehívják, a véderőreformot beterjesztik és azután a Reichsratot újból elnapolják. *Hazai* Samu honvédelmi miniszter, akit erre vonatkozólag a képviselőházban megkérdeztünk, kijelentette, hogy a kormány a véderőjavaslatok tárgyalását legkésőbb májusban megakarja kezdeni.

A kormány álláspontja.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 28.

A képviselőházban a költségvetési vita keretében a közös költségeket tárgyalták az utóbbi napokénál valamivel nagyobb érdeklődés mellett. Az ellenzék részéről *Holló* Lajos éles támadást intézett a kormány ellen, amelynek álláspontját a közös költségek tekintetében *Khuen* miniszterelnök fejtette ki hosszabb beszédben.

A mai ülésről részletes tudósításunk a következő:

Kabos Ferenc alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést. Jegyzőkönyv hitelesítés és formalitások után.

Következett a költségvetés részletes tárgyalása.

(A közönségi költségek és bevételek tétete.)

Jármay Béla (Kossuth-párti): A tételt párt-szempontról visszautasítja. A diplomácia teljesen osztrák, a hadsereg nekünk teljesen idegen, mert a tisztek nem tudnak a legénységgel beszélni. Még 67-es szempontból sem lehet a tételt megszavazni, mert a paritás nincs helyreállítva, mert Magyarországon nincsen arzenál és a gazdasági teherviselési képességét az országnak a fegyveres hatalom által teljesen kihasználták.

Bikády Antal: Rövid beszédében kijelenti, hogy csatlakozik *Batthyány* Tivadar és *Apponyi* Albert fejtegetéséhez és a tételt nem szavazza meg.

Holló Lajos: Ugyancsak a katonai költségeket kifogásolja. Különösen a tengerészeti

költségeket tartja irtózatossá nagyoknak. E Házban nem akadt senki, aki sokalta volna a partvédelmi költségeket, de a delegációban most megszavazott költségek nem állanak sem az ország, sem a trón érdekében, hanem Németország érdeke mellett szólnak a milliók, ami ellen tiltakozni kell. Ami egész hajórajunk annyi, mint Németországnak egy tartalék kádere. Nem engedhető meg az, hogy a Németországgal való szövetség ilyen anyagi áldozatokkal járjon. Ezért az árért nem kell nekünk a hármasszövetség. Magyarország egy oázis hatalma alatt áll, ahol a nemzeti kívánságok mindig sikert fülekre találnak.

Elnök a vitát bezárja.

(A miniszterelnök beszéde.)

Khuen-Héderváry Károly gróf válaszol a vita során elhangzott felszólalásokra. Elsősorban *Bakonyinak* válaszolt a flottalétszámemelés kérdésére vonatkozólag. Ez az általános hadügyi kiadások keretében nyert elintéztést. A többkiadás az újabb találmányok beszerzése miatt történik. Hogy ez így van, bizonyíthatja *Apponyi* is, akinek minisztersége alatt a közös hadvezetőség átment a 10 ezer tonnás hajóról a 15 ezer tonnásra. A mostani kormány kisebb haladást tesz, mert 15 ezres típusról tér rá a 20.000 tonnásra. (Zaj és ellentmondás a baloldalon.)

Téves az a felfogás, hogy a flottafejlesztés egy idegen hatalom érdekében történik. Ha nem tartunk lépést a többi állammal, minden eddigi kiadásunk fölösleges volt.

Polónyi Dezső: Husz uszó aknával megcsinálhatják! (Zaj.)

Khuen-Héderváry Károly gróf: Minden állam igyekszik pártjait megvédeni s nekünk is így kell eljárunk, de nem szabad a partról való védekezésnél megmaradnunk, hanem a hajókról kell megvédeni városainkat, kulturtelepeinket. Az, amit mi a delegációkban megszavaztunk, a többi európai nagyhatalom flotta-budgetje mellett elenyésző csekélység. (Ellentmondások a baloldalon.) A mi flottánk csak arra való, hogy őrt álljon az európai nagy flották közt.

A kormány utólag törvényjavaslatot fog beterjeszteni az 1909. évi közönségi költségekre vonatkozólag, melyeket eddig nem szavaztak meg. Nem az annexió, hanem a rendes közönséges költségeket érti ez alatt.

A hadiköltségek természete az volt, hogy improduktívek, de a felfogás ma már megváltozott és a nemzetgazdák ma már a nemzet gazdaság egy fontos faktorát látják e kiadásokban.

Polónyi Géza: Ki az a nemzetgazda? (Zaj.) *Khuen-Héderváry* Károly gróf: Még nincs kifejtve a teória, de éppen a legutóbbi flotta-

kezébe. Régi formájú betűvel ez volt a táblájára írva:

A szentferenci Szentferenczy-család krónikája.

Ejnye! — gondolta Szentferenczy. Vagy husz esztendeje nem volt ez az irás a kezemben.

Valamelyik tizenhétéves századbeli őse állította össze ezt a krónikát régi legendák, a családban szájról-szájra járó hagyományok és a családi levéltár adatai alapján.

Leült és lapozgatni kezdett a krónikában. Az első lapok a családnak *Arpád* korából való legendás származásáról szóltak. Azután az ősek hadi tettei voltak felsorolva. Unottan lapozott tovább. Egy helyen megakadt a szeme.

... Szentferenczy Péter — beszélt a krónikás — rengeteg gazdagsága, hatalmas, büszke és vitéz ur volt. Kegyetlen, nyers természetű és hatalmaskodó, de az ellenség előtt rettenthetetlen. Szerette a király is, vitézségéért sok hibáját elnézte, sőt címekkel, kitüntetéssel valóssággal elhalmozta. Szép, fiatal felesége volt Szentferenczy Péternek. Az asszony a híres, nevezetes *Kadocsa* nemzetségből való volt, amely nemzetség még a királyi családdal is atyafiságot tartott. Szelid lelkületű, poétás hajlamu asszonyka volt, szerette a virágot, a zenét. Nem is illett a zord Péterhez. Mégis négy gyermekkel ajándékozta meg az urát. Péter egész nap vadászni járt, bujta a rengeteget, aztán nagyokat ivott a cimboráival. Az

asszony otthon mulatta magát, kedvteléssel hallgatta a hegedősök énekét. És történt az Ur 1483. esztendejében, hogy egy estén Szentferenczy Péter összekapott cimboráival, a falképnél hagyta őket és hamarabb tért belső termeibe, mint szokása volt. És betérvén felesége szobájába, mint a bősziült vadkan, úgy ordított föl. Egy fiatal hegedőst talált ott, aki térdreborulva az asszony előtt, annak lábait csókoltatta... Szentferenczy Péter kiéhezettett komondoraival tépette szét a szerencsétlen hegedőst, az asszonyt pedig a vártoronyba zárta és nem adott neki sem ennie, sem innia. Ott is vészett az asszony étlen-szomjan, bórré, csonttá aszott holttestét ott találták meg emberei a királynak, akihez a *Kadocsa* panaszszal fordulának. De nem is kegyelmezett most a király Szentferenczy Péternek. Örök számkivételre ítélte. Azt beszélik, Lengyelországban halt meg, gyilkos késtől, részeg cimborák tették volna el láb alól...

Itt vége volt a történetnek és Szentferenczy tovább lapozott. Szerencsés házasságok története következett, hosszú, fényes lakodalmak leírása. Aztán ismét kiváló tettei a család tagjainak. Királyi adományok. Országra szóló temetések. Nagy örökségek. Már a krónika vége felé járt Szentferenczy, amikor ismét megakadt a szeme valamin.

... Szentferenczy Sándor, — mesélte a krónikás, — igen nyájas, szelid, ábrándos természetű ember volt. Homéri és Vergiliust bujta egész nap. A felesége azonban tüzesvérű asszony volt, aki kocsizott, lovagolt, vadászott reggeltől estéig.

Történt, hogy Sándor az 1732. évben nagy, szives vendégséggel fogadott udvarába egy szilaj, házsártos természetű, dorbézoló kedvű lengyel nemeset, aki azt panasolta, hogy ellenségei kiüldözték őt hazájából. Otthont adott a lengyel nemesnek, akit *Zathureczky* Miklósnak hívtak. Egy néhány hónap múlva megbánta cselekedetét, mert a lengyel belekötött minden élő lénybe, aki csak a háznál volt. A környékbeli nemesekkel is összeveszett és temérdek párbaja volt. Szentferenczy ki akarta tenni a lengyelnek a szürét, de a felesége védelmére kelt *Zathureczky*nek, azt mondván, hogy a lengyel, minden szilajsága mellett is, nemes és jó lélek. Szentferenczy megnyugodott. Rákövetkező ősszel fölment Pestre a gabonáját eladni és amikor visszatért Szentferenczyre, a felesége hült helyét találta. Az asszony megszökött *Zathureczky*vel. Szentferenczy Sándor nagy bubánatnak adta a fejét. Elsőbb a szökevények után akart iramodni, de nem tudta magára hagyni a szép kis fiát. Csak busult az asszony után, gyönyörűsége, bubánatos verseket irt és fogyott napról-napra. Végre bubánatában agyonlőtte magát az Urnak 1732. esztendejében.

Mikor idejutott az olvasásban Szentferenczy *Zsigmond*, halk asszonyi nevetést hallott a harmadik szobából. Leocsapta az irást és bement a nappali szobába. Ketten ültek az asztalnál: a felesége és a fiatal tisztartó, *Konez* János. A számadás fölé hajoltak és az arcuk csaknem

építésnél a nemzet azt a meggyőződést kapta, hogy a költségek a közgazdasági élet emeléséhez hozzájárulhatnak. Csak akkor lehet ezt veszteségnek tekinteni, ha a befektetések a háboruban elvesznek. Ezért kell minden nemzetnek azon törekednie, hogy a befektetetteket el ne veszítse. (Zaj és gúnyos derűtség a baloldalon.)

Polónyi Géza: Ez a biztos tönkremenetel! **Khuen-Héderváry Károly gróf:** Csak a nemzet kívánságának teszünk eleget, mikor igyekszünk a háboru veszélyét csökkenteni. A békekongresszusok eredménye, a lefegyverkezés még távol van. Mígen békekongresszus után egy háboru következik (Derűtség), ami nem tiszta dolog és ezért vigyáznunk kell fegyveres erőnk épségére.

A költségvetés öt év alatt 500 millióval szaporodott és a rendes évi emelkedés az ellenzéki számítás szerint 34 millió korona. Ez nevezhető ugrásszerű emelkedésnek. Nem akarom azt állítani, hogy mi jobb fiúk lennénk, mint az urak a baloldalon, de a dolog úgy áll, hogy a közös költségek fedezésében mi tényleg 8 millióval állítottunk be többet, mint az előző évben, holott kulturális és gazdasági kiadásokban 122 millióval állítottunk be többet.

Batthyány Pál gróf: Egyszóval a véderő ingyen van!

Khuen-Héderváry Károly gróf: Vannak ugyan több költségek, de ezek olyanok, melyek mult kormányok hibáinak szanálására valók. A közös költségeknél ugyanis a multban megtörtént, hogy kevesebbet állítottak be, mint a mennyit kiadtak.

Batthyány Tivadar gróf: Tehát megszüntették a költségvetési törvényt!

Khuen-Héderváry Károly gróf: Finanziális okokból nem lehetett beállítani a költségeket. Ezt a módszert azonban végül be kellett szüntetni, mert annyi ószinteséggel tartozunk a nemzetnek. A mi Batthyány Tivadar grófnak azt a megjegyzését illeti, hogy Tisza István gróf a kilences-bizottság programjának megvalósítását hangoztatta, kijelentem, hogy mi ezt kezdettől fogva mindig követeltük.

Batthyány Tivadar gróf: Mikor csinálják meg? (Zaj.)

Khuen-Héderváry Károly gróf: Tessék reánk bizni, remélem, hamarabb, mint önök. A delegációs törvény különben úgy intézkedik a közönséges kérdésekről, hogy azokat az országgyűlésen többé nem lehet tárgyalni, csupán a fejedet tagadható meg a kormánytól.

A közös számszék törvényes szabályozására nézve az osztrák kormányval egyetértőleg mielőbb törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé. A magyar ágyugyára nézve kijelenti, hogy a közös kormányval ez iránt teljesen meggyeztek és a diósgyőri vasgyár volna a leg-

alkalmasabb erre a célra. A horvát vasuti pragmatikát nem rendelettel, hanem törvénnyel akarja megváltoztatni.

Holló képviselő ur lekicsinyelte a delegációt. Azt tartom, hogy ez tulzás, hisz úgy látom, mindenki örül, ha oda bejut. Azt is mondta Holló képviselő ur, hogy Deák Ferencnek az volt a szándéka, hogy a delegációkban váltakozzanak az elemek. Ez nagyon nehéz, mert a ki egyszer oda bejutott, onnan nem lehet kicserélni. (Zajos derűtség.) Azzal vádol Holló képviselő ur, hogy mi lesben állottunk, míg a koalíció uralmon volt. Ezt nagyon nehéz lenne bizonyítani. Ha lesben állottunk volna, bizonyára kiszorítottak volna bennünket. Mi nem állottunk utjában a koalíció politikai érvényesülésének, de midőn a tér megnyílt, az előző kormány politikája önmagától összeomlott, kötelességünk volt sorompóba lépni a nemzet érdekeinek megóvására. (Elénk tetszés és taps.)

Apponyi Albert gróf és Bakonyi Samu félértett szavaik helyreigazítása címén szólnak fel.

(Szünet után)

cikkenként is megszavazták a közös költségvetést. A horvát tárcánál *Ostffy Lajos* a horvát kormány magyar ellenes magatartását kifogásolta, amely különösen a Julián iskolával szemben érvényesült. *Polónyi Géza*ának megengedték, hogy beszédét holnap mondhasa el.

Az ülés végén *Mocsáry Sándor* heterjesztette a közgazdasági bizottság jelentését a szabadalmak, minták és védjegyek ideiglenes oltalmát célzó törvényjavaslatról.

Az ülés két órakor végződött.

VÁROS ÉS MEGYE.

Szegényügyi adatok. Mint megírtuk, a főváros arra kérte a tanácsot, hogy a szegényügy országos rendezése céljából küldje meg a kérdés tanulmányozásához szükséges adatokat. A tanács a számvevőséget bizta meg ezek összeállításával. Ma tartott ülésén mutatta be *Kilényi János* főszámvevő munkáját *Kovács Vince* tanácsnok. A statisztikán kívül a főszámvevő egy tervezetet is nyújtott be, amelyben a szegény ügy országos rendezésére több módot és eszközt ajánl. Ezt a tanács nem fogadta el, mert részint megvalósíthatatlanoknak tartja, másrészt pedig a város új szabályrendelete, mely ugyan már három év óta hever a miniszteriumban, mindazt felöleli, ami ennek a kérdésnek rendezésére egyelőre szükséges.

fájdalmat érzett a cselekvés szükségének gondolatára. Egy pillanatra vad düh feszítette a halántékát, valami régi, régi tüzes és nemes láng lobbant föl benne. Aztán arra gondolt, hogy nem tudna meglenni a gyermekek, szélszélyes, kegyetlen, kinzó és ibolyaillatú asszonyka nélkül. A szíve ellágyult. Most élesen és vékonyan hallatszott ki belülről a kis fiu kiáltása. A szeme könnyes lett. Most összevonta mellén a köpenyét, fázott ebben a nyirkos, nedves hidegben. Hirtelen, gyors lépéssel az iroda felé ment. Benyitott. *Koncz János* felugrott.

— Barátom, — szólt *Szentferenczy* csöndesen, anélkül, hogy a tisztartó szeme közé nézne, — alapos számvetés után úgy látom, hogy a birtokom mostani jövedelme nem bírja meg, hogy ily drága munkaerőt alkalmazzak. Sajnálom, de arra kell kérnem, legyen szives más állás után nézni.

Megfordult és kiment. Benyitott a szobájába. Az asztalán meglátta a krónikát.

— Most, — gondolta magában, — folytatásul ezt kellene beleírnom; *Szentferenczy Zsigmond* úgy oldotta meg a nagy kérdést, hogy fölmondott a tisztartónak...

De nem ezt írta beléje, hanem odairta a krónika végére ezt a sort:

— Változnak az idők, változnak a nemzedékek: férfiak, fölfogások megváltoznak; de az asszonyok, az asszonyok örökké egyformák maradnak...

Grünzweig altábornagy afférje.

— Sulyos támadások egy titkos jelentés miatt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 28.

A kolozsvári királyi tábla a napokban tartott ülésében a tegnap nyugalomba vonuló *Grünzweig Artur* altábornagy, volt nagyváradi hadosztályparancsnok egy rendkívül érdekes panaszával foglalkozott. A tábornok panaszát a tábla, mint harmadfoku bíróság elutasította s ezzel megtagadta a magyar bíróságok segítségét ahhoz, hogy a tábornok *Láng Károly dr.* beszercei városi tiszt ügyészt felelősségre vonhassa azokért a sulyos sértésekért, melyeket ez sajtó útján a magas parancsnokló állásban volt katonával szemben elkövetett. A kolozsvári tábla úgy találta, hogy azokban a sorokban, melyeket a tábornok magára nézve sértőknek talált, nem foglaltatik olyasmi, amiért *Beszerce* városi tiszt ügyészt bíróság elé lehetne állítani, mert ez igazat mondott, mikor *Grünzweig* tábornoknak egy titkos rendeletét piszkolódónak, sértőnek és magas katonai állásban levő férfihoz nem méltónak jellemezte.

Láng dr. azzal a gúnyos címmel illette *Grünzweig* tábornokot, hogy „Toll hőse az igazságtalanságok szolgálatában.” Éveken át húzódozó viszálykodás fejeződött be a táblai ítélettel és a rendkívül kínos természetű affért maga *Láng dr.* hozta nyilvánosságra abból az alkalomból, hogy *Grünzweig* altábornagy nyugalombavonulása és az ő rehabilitálása egy napon történt meg.

Grünzweig Arthur 1900-ban a 82. gyalogezred ezredese és parancsnoka volt Székelyudvarhelyen. A nagyszabeni hadtestparancsnoksághoz küldött egyik titkos jelentésében *Láng Károly dr.* beszercei tiszt ügyész elhunyt apjának emlékét megsértette, *Láng dr.* fivérét kedvezőtlen színben tüntette fel, nővérét és őt magát pedig sulyosan elítélő jelzőkkel illette. Ez a titkos jelentés, melynek keletkezése arra vezethető vissza, hogy *Láng dr.* mint tartalékos tiszt az ezredtől áthelyezését kérte, a legnagyobb katonai titoktartás dacára is az érdekelt tiszt ügyész kezébe került. Mikor *Láng dr.* tudomást szerzett arról, hogy minő színben állította az ezredes őt és hozzátartozóit a hadtestparancsnokság elé, levelet irt a 63. gyalogezred parancsnokának, *Wittmann Kamillónak*, s ebben a levélben elmondotta, hogy azok a fájdalmat okozó és őt mélyen sértő adatok *Grünzweig* jelentésébe a 63. gyalogezred kötelékébe tartozó *Bresztovszky Gusztáv* századostól erednek, aki abban az időben, mikor ő *Grünzweig* ezredében szolgált, az ezredes mellett, mint segédtiszt működött a 82. gyalogezredben.

— Ezredes ur, írta *Láng dr.*, tudnia kell, hogy indirekte eme kapitány tapintatos viselkedésének köszönhető, hogy *Grünzweig* ezredes elhunyt atyám és elhunyt fivérem emlékét a legdurvább módon bepiszkította, nővéremet a titkos jelentésben tapintatlan megjegyzések által megsértette és az én becsületemben is gázolt.

Ezt a levelet *Láng dr.* egyik beszercei német nyelvű lapban szóról-szóra közzétette. 1908. december 8-án *Grünzweig* altábornagy a kolozsvári törvényszéknél nyilvános rágalmazás miatt sajtópört indított. A törvényszék vizsgálóbírója megindította a nyomozást, de megszüntette azt. Ez ellen a tábornok a kolozsvári törvényszék vádtanácsához felfolyamodással élt, amely azonban a vizsgálóbíró végzését hagyta jóvá és a tiszt ügyész ellen elejtette a vádat. Az altábornagy a kolozsvári királyi táblához

összeért. A *Szentferenczy* lépteinek zajára ijedten rezzentek össze. A mindig rózsaszínarcú kis tisztartó elsápadt, az asszony ellenben fülöpirt. Most egy pillanatra kínos zavar keletkezett. De aztán az asszony egyszerre lelkes, szapora beszéddel vette föl a szót.

— Száz koronát nem találunk! Nem találunk száz koronát! Ez mégis különös. Azt gondoltam, összeadási hiba lesz, de nem az! Vajon hová lett az a száz korona?!

— Hagyjuk most! — dörögte *Szentferenczy* boszusan. — Majd megkeressük holnap.

Koncz összeszedte a számadásokat és zavartan, félszegen, a lábait úgy szedve, mintha nem is az övéi volnának, kiment a szobából.

Az asszony mosolyogva nézett *Szentferenczyre*.

— No nézd, milyen durcás arcot vág! Tán még magának áll följebb?! Nem elég, hogy annyit mérgeledtem már maga miatt! Hamar kezdet csokolni.

Es odanyújtotta a rózsás kis kezét. De az ura boszusan fordult el és kiment a szobából. Sapkát nyomott a fejébe, egy köpenyét dobott a vállára és kiment a tornácra. Egy félóraig járt föl-alá a piros téglával kirakott tornácra. Fájdalom és ijedség szorongatta a szívet. Idegeibe, — amelyeket ábrándos, fáradt tuynaság, régi dolgokon való gyöngéd és bánatos merengés zsongított el, — most belemarkolt durva, piszkos és könyörtelen kezével az eleven élet.

— Itt valamit tenni kell! — mormogta és

fordult elégtételért, de a tábla elutasította a felfolyamodást és magáévá tette a vádtanács álláspontját.

Láng dr. a tábla kézbesítése után nyílt levelet intézett a nyugalombavonulás napján Grünzweig tábornokhoz és hivatkozva a tábla döntésre, így aposztrofálja őt:

„Tehát igaz, hogy eichensiegi Grünzweig Arthur altábornagy és hadosztályparancsnok, mint a 82. gyalogezred ezredese és parancsnoka, tehát, mint hivatalos személyiség, az igazságnak meg nem felelő jelentést terjesztett felettes hatósága elé. Tehát igaz, hogy elhunyt atyám és elhunyt fivérem emlékét a legdurvább módon bepiszkította, nővéremet tapintatlan megjegyzésekkel megsértette, s a becsületemben gázolt.

— És kinek köszönheti ezt a rettenetes vesereséget Grünzweig Arthur altábornagy és hadosztályparancsnok?

— Bresztovszky Gusztáv századosnak!

Altábornagy ur! Vegye tudomásul, hogy ez a százados volt az, aki Grünzweig ezredes titkos jelentését nekem kiszolgáltatta.

Katonai körökben érdeklődéssel várják most már, vajjon a tábla ítélete után minő lépéseket tesznek az altábornagy ellen a felsőbb hatóságok, de különösen azt, vajjon eme szenzációs leleplezés után mi fog történni a századossal.

Gyanus gründolás.

— Nyolcszáz ezer koronás „alapítás”. — Különös fölhívások Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 28.

Az utóbbi napokban nagyszabású tervekkel kecsegtető fölhívásokkal árasztották el Aradot és környékét. A nagy ígéretek tartalmazó fölhívás a boldogság földjét helyezi kilátásba annak, aki egy, Délamerikában 800 ezer korona alaptőkével alapítandó telepítési vállalat-hoz anyagi hozzájárulást biztosít.

Néhány nappal ezelőtt a fővárosi lapokban megjelent az a hír, hogy Deitrick János amerikai ültetvényes Magyarországra érkezett és a fővárosban nyolcszáz ezer korona alaptőkével telepítő-társaságot szervez, amelynek az volna a célja, hogy a délamerikai Nikaraguában ültetvényes telepeket létesít és az európaiakat odatelepteti.

A felhívást aláírták a jóhiszemű Kelenföldy Telkes Ernő és Plathy György budapesti törvényhatósági bizottsági tagok is. Mindamellet Budapestben nem sikerült annyi jóhiszemű és naiv vállalkozó szellemű férfit összehozni, a kik a nyolcszáz ezer koronát lejegyezték volna.

Ezért az amerikai Deitrick János a vidékre, a jó vidékre is kiterjeszkedik és itt szeretné összehozni a kincseket. Ennek elérésére regényszerű felhívásában valósággal az ígért-földjének nevezi a délamerikai Nikaraguát, ahol pedig tudvalóval még nincs is polgárosult elem. Föltétlen gyanussá teszi a vállalkozást az a körülmény, hogy a hangzatos körlevélben valami Telkes Béla mint nikaraguai ültetvényes szerepel, aki egyik főmozgatója ennek a gründolásnak. Tudni kell azonban, hogy Telkes Béla még nemrég vagyontalan irnok volt Budapesten és okosabbnak tartotta szabad amerikai polgárrá válni. És most hirtelen ültetvényes lett volna? Ezt talán még Amerikában is merész tulásnak mondanák.

A legkomikusabb azonban az, hogy az Aradra érkezett fölhíváson egy nagyszabású vasut rajza is szerepel, amelyről a körlevél azt állítja, hogy létezik és hogy az vezet arra a hatalmas telepre, amelyen a társaság telepíteni akar. Hát ez a legsúlyosabb tévedés, ked-

ves amerikai polgártárs. Ugyanis az a vasut nincs meg. Azt a vasutat csak szerették volna megépíteni és tavaly 4 millió frankot próbáltak Párisban összehozni az építés céljaira. Azonban nem tudták megszerezni a szükséges milliókat és az építés így elmaradt. És most mégis látható a pompás vasut, most mégis megszületett a kitűnő közlekedési eszköz a holdban és Deitrick János fantáziájában.

A., B., C., urak.

— Mégis lesznek diákpincérek. —

— Átvirati tudósítás. —

Budapest, március 28.

Minden rektori intellemnél és dékáni fenyegetésnél parancsolóbb az élet szava. Az egyetem hallgatóira úgy látszik nem nagy varázsszal bír a ragyogó tisztí kardbojt. Nagyobb varázsa van annak a pár száz koronának, amelyet a humánus érzésű keszthelyi vendéglős felajánlott a nyomorgó diákságnak. Az a pár száz korona kenyeret, tandíjat, előrehaladást, boldogulást jelent a szellem proletárjainak, akik örömmel ragadták meg az alkalmat, mely küzködésüket megkönnyíti.

Tegnap délután Strausz Miksa keszthelyi vendéglős tizenöt egyetemi hallgatóval megkötötte a szerződést, melyben ezek kötelezik magukat a pincéri tennivalók ellátására, a vendéglős pedig június 15-től szeptember végéig teljes ellátást és kétszáz korona havi fizetést biztosít a részükre. Az érdekes szerződés a következőképp szól:

Szerződés, mely egyrészt Strausz Miksa vendéglős, keszthelyi lakos, másrészt a budapesti egyetem hallgatóságának alulírt tagjai között mai napon a következő feltételek mellett kötött meg:

Fentnevezett kötelezem magam alulírottaknak lakást, ellátást és havi kétszáz korona fizetést adni, ha ők viszont alávetik magukat a következő feltételeknek: A munkaidőt rendszeresen megtartják, a tisztaságot mindenképpen szigorúan megőrzik, a kirótt munkát pontosan elvégzik, a vendégekkel kivétel nélkül a legnagyobb előzékenységgel és udvariassággal bántanak. Az utiköltségeket, illetőleg azt a kötelező nyilatkozatot teszem, hogy abban az esetben viselem, ha a szerződésben megállapított határidőt ki is töltik. Budapest, 1911. március 27. Aláírások.

A tizenöt egyetemi hallgató közül hét orvosnövendék, három műegyetemi hallgató és öt jogász. A jelentkezők száma meghaladta az ötszázat. Nagyon sok tanító és kishivatalnok is jelentkezett. Csupa családos ember, akik egy kis nyári mellékkeresethez akartak jutni.

A diákpincérek szolgálatuk megkezdésekor leteszik a nevüket, hogy ez se fészélyezze őket. Az A—B—C. betűit fogják e helyett viselni. Mindegyik kap egy-egy betűs jelvényt és ezekre a nevekre fognak hallgatni. Így lesz A. ur, B. ur, C. ur stb.

A diákok kész örömmel vállalták a munkát és teljesen tudatában vannak annak, hogy uttörő munkát végeznek. Ha a közönség megbarátkozik velük, ezzel új keresetforrás nyílik meg sok száz szegény proletár előtt. Keszthelyt ugyanis a nyár folyamán sok fürdővendéglős fogja felkeresni, hogy tanulmányozzák a diákpincér-ügyet, mert eltökélt szándékuk a diákpincérek alkalmazása.

Szenteltett törvények. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király szentesítő záradékával ellátta az 1911. évi VIII. törvényeket az ujonclétszámmal az 1911. évre való megállapítása tárgyában és az 1911. évi IX. törvényeket az 1911. évre kiállítandó ujoncok megajánlásáról.

Öngyilkos orvosnövendék.

— Tragédia egy egyetemi tanár családjában. —

(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, március 28.

Az élet kifürkészhetlen rejtelméi közé sorolható az a tragédia, amely ma délután történt egy általánosan ismert budapesti egyetemi tanár családjában. Hirschler Ágoston egyetlen fia, a 19 éves Frigyes ma délután halántékon lőtte magát és néhány óra múlva a lesújtott szülők zokogva berultak egyetlen fiuk holttestére.

A megrendítően tragikus eset részletei ezek:

Ma ment férjhez az unokahuga Hirschler Ágoston rendkívüli egyetemi tanárnak, a Szent István kórház belgyógyászati osztály vezetőjének. Az esküvő után ebéd volt Hirschler tanár házában; a lakomán részt vett a professzor egyetlen fia, a 19 éves Frigyes is, aki tavaly tette le az érettségi vizsgát és most első éves orvos növendék. Az ifju, aki mindig a legjobb tanulók közé tartozott s általában komoly fiúnak ismerték, az ebédnél föltűnő vigágot mutatott. A szülők nagy örömmel konstataáltak ezt a derűs hangulatot és biztatták fiukat, hogy mulasson az unoka nővére lakodalmán. Az orvosnövendéket nem is kellett sokat biztatni: folyton vidámabb lett, amit a vendégek az elfogyasztott bornak tudtak be.

Hirschler Frigyes egyszerre fölkel és szó nélkül kiment a szobából. A szülők nem kurtatták hova ment, csak amikor már jó félóránál nem jött vissza, kiment az apa, hogy fölkeresse végtelenül szeretett gyermekét.

Egyenesen a fia szobájába nyitott be; megdöbentő látvány tárult eléje. Az orvosnövendék egy széken ült és fejét az asztalra hajtotta. Körülötte minden csupa vér volt. Hirschler Frigyes jobb halántékából patakzott vér, s a földön kilőtt Browning pisztoly feküdt. A kétségbeesett apa zokogva kiáltozott, aztán gyorsan telefonált a mentőknek, majd Herzl professzornak. A fiu eszméletlen kívül volt, amikor a mentők feltették az automobilra. Nem a Herzl, hanem a Pajor-szanatóriumba szállították; néhány perc múlva odaérkezett Herzl tanár is, azonban már neki se akadt dolga. Ugyanis az orvosok a boldogtalan szülőkkel egyetemben már az uton látták, hogy a fiu menthetetlen. Amikor a szanatórium egyik emeleti szobájába föl vitték, még élt, azonban odafönt síró anyja karjai között néhány perc múlva kiszenvedett.

Szivettépő jelenet volt, amikor az anya egyetlen fia holttestére borult. Az első percekben elalélt, aztán eszméletre térítették, de hosszú ideig nem bírták elválasztani a fiu holttestétől.

A család nem tudja, hogy mi adhatta a fogycvert a fiatal orvosnövendék kezébe.

SPORT.

+ A viros a vivósportért. Maione Vince lovag vivómester azzal a méltányos kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy megfelelő helyiség átengedésével támogassa az ő sport törekvéseit. A tanács a kérelmet teljesíteni fogja és valamelyik iskola tornatermét engedi át a kiváló mesternek, aki a vivó-sportnak igen sok hivat szerzett Aradon. Mint értesülünk a helybeli középiskolák is Maione mestert bízzák meg az ifjuság vivási oktatásával aki erre minden tekintetben hivatott és rátermett is.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Cigányszerelem, operette. Zsigmondy Anna felléptével. C) bérlet.
Csütörtök: Muzsikusalány, operette. Zsigmondy Anna felléptével. A) bérlet.
Péntek: A zseni, vígjáték. Bemutató-előadás. B) bérlet.
Szombat: A zseni, vígjáték. C) bérlet.

Shakespeare gonoszai.

— Alexander Bernát előadása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad március 28.

A Kölcsey-egyesület mai szezonzáró felolvasására Alexander Bernát egyetemi tanárt a kiváló esztétikust hívta meg. A tudós tanár Shakespeare gonoszai-ról tartott előadást a városháza nagytermét zsúfolásig megtöltött többnyire hölgyekből álló közönség előtt.

Alexander előadásának bevezetésében a drámai költészetet fejtegette és kijelölte helyét a költői műfajok között. Azután a gonosz fogalmát fejtegette. A színműirodalomban Shakespeare volt az első, aki a gonoszszót színpadra vitte. A görög drámában hiányzott a gonosz, ami természetes is, mert a görög tragédiák mithoszokból keletkeztek.

Shakespeare darabjai megírásánál az életből indult ki s így meg kellett látnia a gonoszokat is. Sajátságos azonban, hogy az esztétika eddig Shakespeare gonoszait nem méltatta s akik irtak róluk, azok is büntetőjogi szempontból foglalkoztak velük. Ő azonban a gonoszszót Shakespeare drámaiban mint emberi vonást teszi vizsgálat tárgyává.

Shakespeare három alakját választja ki, III. Richardot a költő ifju korából Jágót érett korából és Kalibant pályája végéről. Ezeket teszi vizsgálat tárgyává és ezek jellemét analizálja, rendkívül finom megfigyeléseket tárva a hallgatóság elé.

III. Richardban a gonoszszóknak azt a típusát látja, amely céltudatosan rombol a saját hasznáért. Jágó az önzetlen gonosztevő, aki magáért a gonoszágért követi el tetteit. Mindkettőben színészi és művészi talentum van és mindketten bámulatosan okosak. Kaligan a gonoszszó karrikatúrája. A három között az abszolút gonosz Jágó, mert ez a kultúra terméke és épp a kultúrának nincs haszna belőle, míg a másik kettő ebből a szempontból felhasználható. Érdekes megjegyzése volt az előadónak, hogy Kaliban alakjában már Shakespeare-nél megjelent a szimbolika.

Előadó Shakespeare nagyszerűségét abban fejezte ki, hogy meglátta az embert és ugyszólván teljesen learatta mindazt, ami az ember ismeretére vonatkozik. Ez okozza Shakespeare alakjainak halhatatlanságát.

A közönség nagy tetszéssel hallgatta az élvezetes előadást és végül lelkesen megtapsolta a kitűnő előadót.

* Neogrady Dóra vendéjátéka. Másodszor lépett fel ma este Neogrady Dóra, a színház vendégművésznője és a közönség már jó ismerősként fogadta a bájos vendéget. Eredeti, finom felfogásban játszotta el Az elvált asszony Gondját és ezzel a kreációjával mindenben megerősítette már konstátált jó véleményünket. Nem szilaj temperamentum, hanem a fiataloknak üde bája teszi kedvessé játékát. Elegáns táncával őszinte tapsokat aratott és szubtilis hangja ma is tetszett a közönségnek. Nem akarjuk befolyásolni Szendreyt, de véleményünk szerint értékes akvizíciót csinálna Neogrady Dóra szerződésével. Diósy Nusi Jana szerepében ma is brillírozott. Beregi,

Polgár, Várnai, és Heltai járultak még az est sikeréhez. H. G.

* Két operai diszeloadás. Még élénk emlékezetben van az a sikerekből gazdag két művészi est, mely a lefolyt szezonban a Gyermekszanatórium Egyesület rendezésében az Aradi Nemzeti Színház sok sikert látott színpadán folyt le. Most újból rendez a Gyermekszanatórium Egyesület két operai diszeloadást azzal a különbséggel, hogy a helyárok a tavalyinál lényegesen mérsékeltébbek lesznek. A magyar dalművészet legkiválóbbjai fognak ez estén résztvenni és pedig: B. Sándor Erzsé a ragyogó hangú koloratur primadonna, Szóyer Ilonka a magy. kir. Operaház illusztris szubrettje, Takács Mihály és Székelyhidy Ferenc a magy. kir. Operaház művészei, Márkus Dezső a magy. kir. Operaház karnagya és Hajós Böske az operaiskola jeles alt énekesnője, akinek aradi bemutatója lesz első nyilvános fellépése. Színpadra kerül első estén Rigoletto I. felvonása és a Denevér két felvonása és benne a monstre hangverseny az összes vendég művészeinek részvételével. Második este műsoron lesz a Hoffmann meséi. Ez előadásnak külön érdekessége lesz, hogy a női szerepeket váltakozó szereplőkkel adják elő B. Sándor Erzsé és Szóyer Ilonka, de hoz ez a művészt még egy érdekességet is, amennyiben a cocott felvonás ez alkalommal fog először az Aradi Nemzeti Színház színpadán a darab keretébe illeszteni. Emellett ebben a felvonásban nagy művész hangversenyt is rendeznek a vendég szereplők. A nagyérdemű két előadás, melyet Szendrey Mihály igazgató áldozatkészsége tett lehetővé, április 4-én és 5-én lesz. Ezen előadásokra a jegyek pénteken reggel válthatók, ugyanaddig tartatnak a bérlek helyei is.

* Az Iskolaegyesület irodalmi estje. Az Országos Magyar Iskola Egyesület aradi fióktölte elhatározta, hogy az általános műveltség terjesztése céljából április hó 5-én irodalmi estét rendez, melynek műsorát R. Kovács Laura budapesti művésznő állítja össze. Ezen előadást díjmentesen rendez az egyesület s ezen alkalommal mutatkozik be R. Kovács Laura művésznő, ki a szabadelőadás és szaválás terén külföldön is sikereket aratott. A művésznő célja Aradon beszéd-iskolát nyitni s amikor e vállalkozásában egy olyan testület, mint az Iskolaegyesület támogatja, csak sikert jelent már előre is.

* A háztartás. Tizenhetedik évfolyamának második negyedébe április 1-én a magyar asszonyok közlönye, a Háztartás. Erőben meggyarapodva, nívóban emelkedve prezentálódik az Úrayné Hentaller Lilly szerkesztésében megjelenő lap. Rovatjai felölelik a divatot, kézimunkát, egészségügyet, szépségápolást, a kertészetet, gazdaságot, szőlészetet, baromfitenyésztést, méhészt, a konyhát, a kamrát. A rovatokon kívül van a lapban novella, vers, regény és rejtély. A lap előfizetési árai mérsékelték: egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, negyed évre 3 korona. A kiadóhivatal (Budapest Aréna-ut 68), kívánatra szívesen küld ingyenes mutatványszámot.

* Arizáth. (Római dráma az Apollóban.) Az a nagy versengés, amely a mozgókép-színházak között van az érdekesebb és érdeklődésre számítható képekért, nagy zavart idéz elő a filmek szállítása körül. Ilyen sajnálatos tévedésen mult, hogy az Apolló-színház nem mutathatta be hamarabb azt a hatalmas történelmi drámát, amely „Arizáth” címen került forgalomba s valóságos lázba ejtette a világ művelt közönségét. Arizáthot, a dráma címszerepét Gravier Gizella, a nagynevű párisi hősnő játssza. A cselekményt kivonatosan a következőkben ismertetjük: Cató hosszas biztatására a rómaiak harcban szállnak Karthago ellen. A karthagoiak rémülve futnak a templomba s az Istent hívják segítségül. A karthagoiak papja a bányabelekből jósol a kétségbeesett embereknek s a jóslattal azt fejté meg, hogy a győzelem biztosan az ő részükön lesz, ha Arizáth, Tanit gyönyörű papnője elhozza Gersakentől, a barbártörzs vezérével a féltve őrzött holdkö-

vet. Arizáth elmegy a barbár vezérhez, akit szépségével hamarosan meghódít. Gersaken eljegyzi Arizáthot s megígéri neki, hogy kívánságát teljesíti s a diadémet neki adja ajándékba, de csak másnap vigye, mert előbb csatát akar nyerni, ki is megy a harctérre s az éjjelt ott tölti. Egy fiatal karthagoi, aki szintén szerelmes Arizáthba s tudja, hogy a csodás szépségű papnő miatt kereste fel a barbárvezért, belopódzik Gersaken sátrába s ellopja a diadémet. Nem sokat ér vele, mert Gersaken észreveszi a rablást, utána ered s levágja a fejét a fiatal karthagoinak. A drámának az a befejezése, hogy Arizáth elviszi a karthagoiaknak a holdkövet, akik meg is nyerik a rómaiakkal szemben a csatát, míg maga hozzámegy feleségül a barbárvezérhez, akit közben ő is megszeret. A gyönyörű dráma hatását emeli, hogy a filmek színezve vannak. A nagykonceptiójú kép a szerdai előadásokon kerül bemutatásra az Apollóban rendes helyárok mellett. A műsor többi képei is elsőrangú attrakciókból van összeválogatva. 177

* Új műsor az Urániában. Szerdán meglepetésszerű látványosságokban lesz része a publikumnak az Urániában. A nászut című dráma nagyszerűen avanszált drámai jeleneteivel elementáris erővel hat. Egy fiatal nászutas pár hajóját rémes vihar éri a tengeren és mire az utasok magukhoz tértek a félelemből, már csak a hajó roncsait ingatják a habok. A közeli világitó torony kapitánya meglátja a veszedelmet és haláltmegváltó bátorsággal siet a szerencsétlenek megmentésére. De mire eühoz ér, már csak az asszony van a hajón, aki mikor megtudja, hogy férje elveszett, elveszti emlékező tehetségét és mint egy álomjáró követi a kapitányt, akire olyan mély benyomást tesz az asszony, hogy elhatározza, hogy feleségül veszi. Mikor a templom elé ér a nászmenet, eléjük toppan a megmenekült férj és a férj egy ötlete visszaadja a lelki egyensúlyát. Az egy test egy lélek című színmű egy poetikus öreg házaspár békés és boldog egyetértésének harmoniáját mondja el hangulatos jelenetekben. Bandika legújabb bohóságán, mit egy Marseilleba látogató pesti fiúval művel pompásan fog mulatni a közönség. 175

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A második csipkeverő tanfolyam. Az Országos Magyar Iskola-Egyesület aradi fiókjának elnöksége által szervezett csipkeverő tanfolyam fényesen bevált Aradon, az általános érdeklődés minden vonalon kielégítő s bizvást lehet remélni, hogy ez a jövőben még fokozottabb lesz. Alig rekesztette be az elnökség a Fürj-utcai állami elemi iskolában az első tanfolyamot, a másodikat közóhajra a Weitzer János-utcai elemi leányiskolában állította fel, melyet azóta ünnepély keretében meg is nyitottak. Ezen második tanfolyamra a következő jelentkezőket vették fel:

Balogh Mariska, Virág Gizella. Sopronyi Istvánné, Hanekker Imréné, Blachetta Agostonné, Bán Iona, Magyary Ferenczné, Kirchner Gizella, Olasz Lajosné, Keller Izsné, Halász Lili, Tabakovits Danica, Habereger Györgyné, Aster Iona, Csiba Mariska, Ernyey Irén, Lichownik Béláné, Fischer Miksáné, Sohnenwirt Józsefné, Buday Mariska, Kárpáthy Jánosné, Bettelheim Teréz, Dr. Székely Inigóné, Gyórfy Janka, Frick Milly, Dorogi Lajosné, Blaskovits Lajosné, Wagner Teréz, Dávidházy Imréné, Steinhardt Erzsé, özv. Szabó Péterné. Időközben kimaradt: Kara Mancsi, Lachner Teréz, Pivni Vincéné, Borsodi Áronné, Török Mancsi. — Az elnökség közóhajra elhatározta, hogy a kezdőkön kívül a haladók részére is tanfolyamot szervez, s a jelentkezők után erre a tanfolyamra a következők vétettek fel: Lamzer Jánosné, Varga Ida, Zászló Katica, Radocsányi Margit, Sambura Margit, Siebig Mária, Eberlein Józsefné, Knapp Károlyné, Somogyi Eszti, Knapp Aranka, Csipke Ferencné, özv. Zachariás Gézné, Szlododnik gota, Gyárfás Mariska, Papp Tekla, Eckert Margit, Dengeleghy Ferencné, Hoits Mártonné, Góron Jánosné, Szabó Irma, Helmy Adámné, Bene Emilné, Hady Teréz, Betsy Zsuzsa, Vajda Róza, Simics Mária, Spitz Erzsé, Erbeszkern Béláné, Remsinger Eleonóra, Printz Jakabné, Neubauer Cecilia. — A haladó tanfolyam szintén hat hétre terjed s a tanítás díját az elnökség 5 (öt) koronában állapította meg. A haladók f. hó

29-én gyűlnek össze a délelőtti órákban a Weitzer János-utcai elemi leányiskolában, hol az utasításokat a tanfolyam vezetője: Berzy Amália tanítónő adja meg.

Színházi pletykák.

(Fővárosi levél.)

(Az új táblák.) A Király-Színház igazi slágerdarabot kapott A babuská-ban. Fall Leó kitűnő operettjének, amely már harmadik előadását érte meg pénteken, minden előadása zsufolt házak előtt megy és bizonyos, hogy még sok jubileumban lesz része. Viszont a szorgalmas Király-Színház már most gondoskodik arról, hogy a szezon végén még egy újdonsággal jöhessen. Ez az újdonság a *Martos-Rényi*-operett, A kis gróf lesz, amelyben azonban már nem fog játszani Fedák Sári. A művésznek még két reprizben: A szultán és a Lotti ezredesi reprizében fog fellépni, azután megkezdí a pihenést, amelyre annyira rászolgált a diadalmas szezon után.

Egyelőre persze még sokáig, nagyon sokáig nem lehet senami újdonságot hozni, mert A babuska még sokáig mint egyeduralgó dominál a műsoron. A közönség érdeklődése akkora, hogy minden este pótsszékekkel kell helyet csinálni azoknak a habituéknek, akiknek már nem jutott hely. Persze azért még így sem jut elég hely azoknak, akik a kettős ünnep valamelyik napján akarják megnézni a darabot.

A kettős ünnep előtt főtt is a feje Lázár titkárnak.

— Igazgató ur, — mondotta Beöthy-nek — az ünnepekre új táblát kell csináltatni a pénztár fölé.

— Miért? — kérdezte Beöthy László.

— Azért, mert most már nem jó az a régi, amelyen ez állott: „Minden jegy elkelt”. Most már ilyen szövegre van szükség: A mai előadásra az összes pótsszékek elkelttek.

(A föltétel.) A színészek parlamentje a múlt héten fejezte be a tanácskozásait. Az összes színházigazgatók ott voltak, a vidékiek mindnyájan feljöttek a fővárosba és így együtt lévén, sok vidám apróságot, történetet beszéltek el.

Az egyik vidéki színházigazgató azt mondotta el, hogy amikor a régi állomásáról elment, szinte könyörgött neki a város, hogy jöjjön vissza. Valósággal deputációba mentek hozzá, ő pedig, mint egy uralkodó, így felelt nekik:

— Jól van, uraim. Visszamegyek, de csak akkor, ha a föltételeimet teljesítik.

— Halljuk a föltételeket, — volt a válasz.

— Először: megérkezésemkor a törvényhatósági bizottság tagjai fogadjanak az állomáson.

— Megadjuk.

— Másodsor: a színház előtt fehér ruhás leányok üdvözöljenek.

— Meglesz.

— Harmadsor: fölelem a jegyek árát husz perccel.

— Ez sem lehetetlen.

— És végül uraim még egy kis külsőség. Csekélység az egész. Csak, hogy a fogadtatás, a visszatérés kellemesebb legyen...

— Nos?

— A pályaudvartól a városig egy allée, egy fasor vezet...

— Ugy van.

— Azt kívánom, hogy mikor megérkezem, ennek az utnak a fáján — ott lógjanak fölakasztva a színügyi bizottság tagjai...

(Az átdolgozás.) A próféta letűnt a Vigaszínház műsoráról. Hiába, senki sem próféta a maga

házában. Pedig rengeteg sok pénzbe kerültek a díszletek, az őserdő, a tűzhányó, a fekete emberek kosztümjei...

— Kár értük, — sópánkodott egyszer valaki próbaközben.

— Se baj, — vigasztalta egy kollega — majd felhasználjuk a jövő évi karácsonyi látványosság-hoz. Jó lesz az Komor Gyulának.

— Az ám! Ir darabot a díszletekhez.

— Nem is kellene vele fáradsnia, — mondta egy komikus, — Egyszerűen megtartja a darabot, csak más szereposztással adhatja.

— Hogyan? Más szereposztással?

— Persze. Ahogy a gyermekdaraboknál megszokták. Hegedűs szerepét adja Bárdy Ödön, Varsányi Irénét játszsza Molnár Aranka, Szerémy Zoltánét Dayka Balázs és így tovább...

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bizonyítványhamisító hivatalnok.

— Súlyos büntetés. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

Finta Ernő aradi magánhivatalnok még 1909. novemberében pályázati kérvényt nyújtott be az államvasutak aradi üzletvezetőségéhez egy állomási felügyelői állás elnyerése iránt. Csatolta kérvényéhez a debreceni kegyesrendi róm. kat. főgimnázium negyedik osztályának elvégzéséről kiállított bizonyítványát is. Az üzletvezetőségénél feltűnt, hogy a bizonyítványon javítások és törölések vannak. Gyanút fogtak és a bizonyítványt elküldték Debrecenbe a gimnáziumhoz. Fintának ez tudomására jutott és értesítette az üzletvezetőt, hogy pályázatát visszavonja, egyben kéri, hogy kérvényének mellékleteit juttassák vissza hozzá.

Finta azonban elkésett. Közben megjött Debrecenből a válasz, hogy a bizonyítvány meg van hamisítva. Finta csak két osztályt végzett, a bizonyítvány is erről van kiállítva, azonban a kettős számot és a második szót IV-re, illetve „negyedekre” változtatta át.

A vasut közokirat hamisítás büntette miatt feljelentést tett Finta ellen, aki azzal védekezett a törvényszék előtt, hogy a hamisítást nem ő, hanem egy időközben elhalt nőismerőse Helmezy Irma követte el, ő pedig nem károsított meg senkit, mert pályázatát visszavonta, mielőtt az állást elnyerte volna. A törvényszék csupán család vétségének kíséretében mondotta ki bűnösnek Fintát és ezért két heti fogházra ítélte, a büntetés végrehajtását azonban felfüggesztette.

Az ügyész felebbezése folytán az ügy a nagyváradi ítélőtábla elé került, mely megváltoztatta a törvényszék ítéletét, megállapította a közokirathamisítás büntetését és ezért hat havi börtönbüntetésre, három évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére ítélte a megítélt magánhivatalnokot.

§ Petíciók a Kurian. Budapestről jelentik: Dunavécseán Benyovszky Sándor gróf Kossuthpártit választották meg Teleky József gróf munkapártival szemben. A kisebbségben maradt párt petícióval támadta meg a választást, melynek tárgyalását a Kuria első választási tanácsa ma kezdte meg.

A Kuria II. választási tanácsa ma folytatta a Muzslay Gyula nógrádi képviselő mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását. A Kuria tudvalevőleg a képviselő két ígéretére nézve el-

rendelte a vizsgálatot, amit a budapesti ítélőtábla kiküldött bírása már betérjesztett. A tárgyalást holnap is folytatják.

§ Megrögzött felségsértő. Régi ismerősét üdvözölte tegnap a nagyváradi törvényszék büntető tanácsa. Sztankovics József felett akart ítélni a törvényszék, mert ismét megsértette a királyt. Különös és egykor jobb napokat látott ember Sztankovics József, akinek az lett a végzete, hogy nem volt sohasem megelégedve a fennálló világrénddel és valahányszor elégtelenségének kifejezést akart adni, mindig királysértésre vetemedett. 18 esetben mentették fel és ítéltek el Sztankovics Józsefet királysértés miatt, tegnap pedig ismét királysértéssel vádolta meg az ügyészség, de a törvényszék nem ítélte el a királyt haragvó asztalosmestert, hanem elrendelte elmebeli állapotának megvizsgálását, mert a sok felségsértést már nem találta normálisnak a bíróság. Sztankovics József legújabb felségsértésének története a következő: Január 24-én eresztették ki a Biharmegyei közokiratházról Sztankovics Józsefet, ahol lábfájása miatt több hónapig feküdt. Meggyógyulásának öröme beült a legközelebbi korcsmába és estére az utolsó krajcárját is elitta. Részeg fővel koldulni kezdett és mikor a rendőr figyelmeztette, hogy neki nem szabad koldulni, Sztankovics Józsefben felébredt a régi elégtelenség és kiabálni kezdett:

— Nekem nem szabad koldulni? Ki tiltja meg, talán a király? Sokat adok én a királynak!

És több reprodukálhatlan kifejezéssel illette meg a király személyét. A rendőr bekísérte Sztankovics Józsefet, az ügyészség pedig felségsértésért vád alá helyezte. Tegnap tartották meg a tárgyalást Ember Géza elnöke alatt. A bíróság elrendelte Sztankovics József elmebeli állapotának megvizsgálását, mert valószínű, hogy nem rendes elmével követte el a sok felségsértést.

§ Három szövetkezet és egy kalauz. A kinek valaha csak egy szövetkezettel is volt dolga, tudja elképzelni, hogy mit jelentett az, ha egy szegény villamos kalauzt három szövetkezet is gyomrozta. A boldogtalan ember, Tauszig Antal, kölcsönt vett a Korona takaré- és hitelszövetkezettől, az Általános takaré- és hitelszövetkezettől és a Budapest-székesfővárosi takarékszövetkezettől. Persze, akkor egyik sem takarékoskodott, mikor arról volt szó, hogy Tauszigot egzekválják. Lefoglalták nemcsak a fizetését, de a butorait is. És bár Tauszignak a fizetését csaknem egészen visszatartották, a szövetkezetek még sikkasztás miatt is pörbe fogták, mondván, hogy a butorait eladták. A bűnpört ma tárgyalta a budapesti törvényszék Szepessy bíró elnöklésével és Kisfalvi A. Rezső dr. védő csak azt a kérdést vetette fel, hogy lehet-e sikkasztó is még az, kinek a fizetéséből szövetkezeteket, hozzá három szövetkezetet kellett kielégíteni; különben pedig Tauszig a butorait még a foglalás előtt adta el. A bíróság Tauszigot, valamint a feleségét — aki szintén vádolva volt — csakugyan fölmentette a sikkasztás vádjáról.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

A váltóhamisító iskolaigazgató.

(Szabó György nem elmebajos. — A törvényszéki orvosszakértők véleménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 28.

Néhány héttel ezelőtt Szabó Györgyön, a váltóhamisító mikalakai igazgató-tanítón, aki vizsgálati fogságban az ügyészségi fogházban ül, az elmebaj tünetei kezdtek mutatkozni. Szabó gyakran napokig szótlanul, bambán nézett maga elé, alig nyult az ételhez, ha szólta hozzá, nem adott feleletet, zavaros, artikulálatlan szótagokat motyogott, fel-alá járt a cellában egész nap, sőt sétái az éjszakai órákba is benyúltak.

Máskor megint mintha nagyzási mániába esett volna Szabó. Egy szép napon ezzel támadt a gyanútlanul belépő fogházfelügyelőre.

— En vagyok a tanfelügyelő. Maga tanító ur nagyon hanyagul látja el az iskola dolgát. A gyerekek különösen számtanban gyengék. Nem vagyok megelégedve az iskolával.

Dezsőffy fogházfelügyelő nagyot nézett előbb, aztán ment és jelentést tett Szokolczay ügyésznél és Auszterveil László dr. törvényszéki orvosnál. Az orvos viszont a vizsgálóbírónál tett jelentést az esetről.

Közben Szabó György védője Kilényi Zoltán dr. ügyvéd azt a kérést terjesztette a vizsgáló bírónak, rendelje el az iskolaigazgató elmebeli állapotának megfigyelését. Szabó ugyanis agylágyulásba esett valószínűleg a fogságba jutása előtti mértéktelen szesz élvezete következtében és a nagyzási mánia tünetei is mutatkoznak rajta.

A vizsgálóbíró el is rendelte Szabó György megfigyelését, amit Auszterveil László dr. és Pozsgay István dr. törvényszéki orvosok végeztek. A megfigyelés több mint egy hónapig tartott és az orvosok ma terjesztették be több íves szakértői véleményüket a vizsgálóbíróhoz. Ennek a véleménynek az eredménye lesújtó a mikalakai igazgatóra.

A törvényszéki orvosok megállapították, hogy Szabó György épelméjű és csak szimulálta az elmebajt, hogy ilyen furfangos módon kimeneküljön a törvény büntető kezei közül. Nem volt igaz a nagyzási hóbort és nem volt igaz a paralizis sem. Addig, amíg csak az örök és a fogház felügyelőjét kellett kijátszania, sikerült Szabó Györgynek az elmebajt szimulálni, de a szakértő orvosok kutató szeme előtt kudarcot vallott a trükk. A megfigyelés folyamán Szabó többször elszólta magát, örültségében nem volt következetes és nem szimulált elég ügyesen.

Az orvosi vélemény alapján a vizsgálatot tovább folytatják és valószínűleg rövidesen főtárgyalásra kerül a váltóhamisító iskolaigazgató ügye. Szabót tudvalevőleg a napokban a fogházbéli kórházba szállították, hogy jobban megfigyelhessék. Holnap azonban már visszakerül a régi cellájába.

A legérdekesebb a dologban az, hogy mi juttatta Szabót az elmebaj szimulálásának ötletéhez. A váltóhamisító ugyanis nagy raffineriával kidolgozott terv szerint működött, az impulzust pedig az örültség tettetéséhez bent a fogházban nyerte.

Szabót iratok másolásával foglalkoztatták. Többek között kiosztottak neki több ügyiratot leírás végett, amelyek a váltóhamisítással vádolt Kövér Antal ügyére vonatkoztak. Ebben az esetben tudvalevőleg az orvosszakértők megállapították, hogy Kövér a szesz mértéktelen élvezete következtében állandó alkoholikus kábultságban volt és ilyen állapotban követte el tettét. Ez alapon az eljárást Kövér Antal ellen meg is szüntették.

A Kövér-ügy iratainak olvasása közben jutott Szabó György arra a gondolatra, hogy az elmebajost szimulálja és ezt az utját válassza a börtönből való menekülésnek. Azt gondolta, hogy a delirium tremens egy kis nagyzási hóborttal fogja kiegészíteni és elámitja az orvosokat is. A trükk azonban nem sikerült és Szabó György rövidesen a törvényszék előtt fog számot adni hamisításáért.

Főuri házassági botrány.

— A megszöktetett báróné. —

Távirati tudósítás.

London, március 28.

A londoni arisztokrata társaság élénk érdeklődése mellett folyt le ma azon becsületsértési per tárgyalása, amelyet de Forest báró, Hirsch báró unokája és örököse indított feleségének két hozzátartozója ellen. De Forest báró, aki osztrák származású ember, Angliában nevelkedett, belépett az angol hadseregbe, ahol tisztí rangot nyert, majd megunva a katonaszkodást a politikai pályára lépett és a liberális párthoz csatlakozott. 1904-ben megnősült, elvette lord Gerard leányát. Egy ideig boldogan is éltek, később a felesége megismerkedett egy Asthon nevű hadnagygyal és megszökött férjétől.

A vádlottak a nő rokonai Mr. Henry Marcus Millner és Lady Gerard voltak. Forest báró azzal vádolta őket, hogy diffamáló híreket terjesztettek róla, hogy a feleségével állandóan rosszul bánt, ütötte-verte az asszonyt, egy ízben a lépcsőről is ledobta és a feleségét szinte belekényszerítette a szökésbe és a válásba. A nő már több ízben elhagyta a brutális embert, de abban a reményben, hogy megjavul, visszatért hozzá. A remények azonban nem váltak valóra.

A mai tárgyalás, amelyre tanukul az előkelő társaság legnevesebbjai voltak beidézve, meglepetéssel végződött. A panaszos képviselője a tárgyalás megnyitása után visszavonta feljelentését azzal az indokolással, hogy nem tud tanukat állítani, akik az inkriminált becsületsértő kifejezéseket bizonyíthatnák. A bíróság erre megszüntette az eljárást a vádlottak ellen.

Előzőleg azonban a panaszos képviselője ismertette De Forest báró házasságának történetét. A báró 1904-ben 24 éves korában vette nőül Miss Gerard-t, aki 21 éves volt. A házasságból két gyermek származott és igen boldog volt egész 1908-ig, mikor a báróné megismerkedett egy husz éves gárdahadnagygyal Mr. Asthonnal. A báróné flirtelni kezdett a hadnagygyal, ami arra bírta De Forestet, hogy az ismeretséget megszüntesse. Asthon azonban ezután is megkörnyékezte nejét, ami arra vezetett, hogy a báróné, miután egy bálban a hadnagy miatt összetűzött férjével, otthagya és szüleihez költözött.

De Forest báró, aki rajongásig szerette nejét, megbocsátott neki és visszavette. 1909. végéig teljes volt az egyetértés a házaspár között. De Forest báró liberális programmal fellépett képviselőjelöltnek és a felesége is mindenütt résztvett a korteskedésben. A báró azonban mindennek dacára csufosan megbukott. A múlt év január havában, amikor Forest hazakerkezett, feleségének hült helyét találta. Az asszony levelet írt neki, melyben jeggyűrűjét mellékelte és tudtára adta, hogy Asthon hadnagygyal megszökött. Forest és a sógora Spanyolországban felfedezték a szökevényeket. Az asszony családjának kérelmére visszatért az urához, rövid idő múlva azonban végleg elvált tőle.

A londoni társaság szimpátiája, dacára a panasz visszavonásának, a báró mellett van, akit korrekt, jellemes úriembernek ismernek.

HIREK.

— Az Aradi Közlöny mai számához postátalványokat mellékelünk és kérjük vidéki előfizetőinket, hogy előfizetési díjukat sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldése akadályba ütközzék.

— Időjárás. E hó 28-án: Enyhe, nyugaton elvélve oszpadék.

— Vilmos császár és Ferenc Ferdinánd találkozása. Pólából jelentik: Ma reggel négy órakor az osztrák-magyar hajóság elhagyta Fazanát és elébe ment a Hohenzollern jachtnak, melyen Vilmos császár utazik Korfuba. A VI. Károly nevét viselő hadihajón Ferenc Ferdinánd trónörökös utazott a császár elé. A német császár és a trónörökös találkozása a nyílt tengeren történt. Az osztrák-magyar tengerészeti zenekar a német himnuszt játszotta. Az összes hajókról üdvözlő ágyu lövések hangzottak el. A hajóraj déli tizenkét órakor visszatért Fazanába.

— Apponyi Albert gróf tanársága Budapestről jelentik: Zichy János gróf kultuszminister ma délelőtt hosszasan beszélgetett Apponyival a képviselőház folyosóján. Később a kultuszminister Apponyi bensőbb híveivel is eldiskurált. Általános az az impresszió, hogy a volt közoktatásügyi miniszter el fogja fogadni az egyetemi tanszéket. A jogi fakultás megbízottai Kemény Károly, Concha Győző és Dolechal Alfréd, akik puhatolózni jártak Apponyi grófnál, hír szerint kedvező választ kaptak. A fakultás holnap ülést tart, melyen formális határozattal meghívják Apponyi Albertet a közjogi tanszékre és kinevezésre terjesztik fel a kormány elé.

— Békésmegye főispánja. Békésmegye üresedésben levő főispáni széke a közel jövőben betöltésre kerül. A király Kaisler Györgyöt fogja kinevezni főispánnak. Kaisler a régi szabadalvú pártnak hosszú évekig vezető tagja volt. Egy ízben már volt főispán Szilágymegyében.

— Sztankovits Miklós ünneplése. Petrozsény nagyközség tizenhárom tagu küldöttsége ma délután hat órakor tisztelgett Sztankovits Miklós aradi üzletvezető előtt, hogy átnyujtsa neki az izlésesen kiállított diszpolgári oklevelet. A küldöttséget Hacker Márton községi bíró bányatitkár és Varjassy István főjegyző vezették és a következők vettek benne részt: Rozenberg Ignác dr. országgyűlési képviselő, Marek Mór bankigazgató, Rott Flóris bányagazgató, Kostela János bányatanácsos, Sternberg Bertalan vállalkozó, Schreiner József bányaintéző, Horváth Vilmos fűtőházi főnök, Bene Gyula állomásfőnök, Heinrich Viktor főbányagondnok, Pick bányagazgató és Spiegl Lajos főmérnök. A küldöttség szónoka Hacker Márton lendületes szavak kíséretében nyujtotta át az oklevelet az ünnepeltnek. Sztankovits melegen, megható hangon köszönte meg Petrozsény polgárságának a kitüntetést és megígérte, hogy ezután is minden telhető meg fog tenni a Zsil völgyének felvirágoztatása érdekében. A Máv-dalárda este az üzletvezető tiszteletére lampionoszerenádott adott amely után banket volt az üzletvezető lakásán. Az emelkedett hangulatulakomán melegen ünnepelték a kiváló talentumu üzletvezetőt. A lakomán, amelyen Arad számos előkelő vezető férfja is megjelent, Rosenberg Ignác üdvözölte az üzletvezetőt. Az aradi vendégek közül felköszöntött mondtak Varjassy Lajos polgármester és Krenner Zoltán dr. ügyvéd.

— Fősorozások Aradon. A tanács elrendelte, hogy az ujoncozásokat május hó 2., 3., 4. és 5-ik napján fogantositja a kirendelt bizottság.

— **Változások a kisjenői csendőrségnél.** A kisjenői csendőrszárnyparancsnokság vezetőjét, **Kossuth Kálmán** hadnagyot a nyitrai megyei Niavára helyezték és helyébe **Szekerés Dezső** zászlóst rendelték ki; ugyancsak a kisjenői szárnytól helyezték el **Kupec Márton** csendőrszárnyparancsnokot Beregszászra; **Kupec** helyét **Gábori Benjaminszal** töltötték be.

— **Ünnepelt főtisztviselő.** Az aradi állami jószágigazgatóság tisztviselői ma szép ünnepeltetésben részesítették **Jakabffy István** számvizsgálót abból az alkalomból, hogy ez a kiváló tisztviselő most töltötte be működésének huszonötödik esztendejét. A vezetése alatt álló tisztviselők csapata értékes ajándékkal lepte meg a derék hivatalfőnököt, akit küldöttség útján a nagy hivatal egész testülete őszinte szeretettelről biztosított.

— **A kormány és a városok.** Budapestről jelentik: A magyar városok kongresszusának állandó bizottsága a középponti városházán ülést tartott, amelyen megvitatták az államsegítség fölemelésének szükségét és más, a városokat közelebről érintő kérdések elintézésén kívül megállapították a jövő évi városi kongresszus tárgysorozatát. Az államsegítség fölemelését különösen a városi tisztviselők anyagi helyzetének javítása céljából mondták szükségesnek és külön tisztviselői kongresszus egybehívását is tervezték, hogy ezen a városi tisztviselői elégedetlenségét kifejezzék. Az ülésen ezt a tervet elejtették és helyette mindjárt az ülés után fölkeresték **Héderváry gróf** miniszterelnököt, a kinek **Bárczy István** polgármester, az ülés elnöke elmondta a tisztviselők kérelmét. A miniszterelnök válasza azonban, amelyet a küldöttségnek adott, tévesen került a lapokba. Mérvadó helyen ugyanis a tényeknek megfelelően a következőket konstatálják: A miniszterelnök a városok segélyének felemelésére vonatkozólag kijelentette, hogy az ország pénzügyi helyzetére való tekintettel nem állíthatja be az idei költségvetésbe a három millió helyett négy milliót. A jövő évben azonban a szükséglet teljes kielégítéséről fog gondoskodni akkor is, ha ezzel néhány százezer koronával több teher hármasolna az államra. A küldöttség ama kérésére vonatkozólag, hogy a városi tisztviselők fizetésrendezését a városi törvény újjalakítása előtt sürgősen intézze el, kijelentette a miniszterelnök, hogy bizonyára jogosan rossz vért szülhetne, ha a kormány a tisztviselők ügyét sürgősen elintézné, a városok ügyét pedig elintézetlenül hagyná. Amikor a küldöttség tagjai az erre következő eszmecsere folyamán rámutattak arra a körülményre, hogy a miniszteriumban készen fekszik egy javaslat, amely nemcsak a tisztviselők fizetésrendezéséről, hanem az államilag reformálandó városi ügyekről is szól, a miniszterelnök kijelentette, hogy e körülményre való tekintettel arra fog törekedni, hogy a javaslat sürgősen elintéztessék. A városi tisztviselők a miniszterelnök választát megnyugvással vették tudomásul.

— **Hóviharok Belgiumban.** **Brüsszelből** jelentik: Egész Belgiumban óriási hóviharok dühöngenek. A hó sok helyütt méternyi magasságban fekszik. A vasúti forgalom nagy nehézségekkel küzd. Több helyen a vonatok egyáltalán nem közlekedhetnek.

— **Orosz diákok összeesküvése.** **Pétervárról** jelentik: A rendőrség messzeágazó összeesküvést fedezett fel az egyetemi hallgatók körében. Témérdek diákokat letartóztattak. Az összeesküvésnek az volt a célja, hogy egyidejűleg felgyújtják a pétervári, odesszai, kievi, moszkvai és tomszki egyetemeket, hogy a diáksztrájk általános legyen.

— **Leütött aradmegyei lelkész.** A múlt évi választások óta állandó ellenséges viszonyban van **Nadab** község román lakossága **Laurenciu** Tivadar gör. kel. lelkésszel, aki a választáskor **Wenckheim László** grófnak volt híve. A lakosság, amely erősen nemzetiségi érzelmű, már régóta keresi az alkalmat, hogy megbosszulja magát a lelkészen. **Laurenciu** tegnap este gyantlanul ment hazafelé, amikor szembe találkozott **Dema Mitru** és **Unk Tivadar** gazdálkögökkel. Beszédbe ereszkedtek, hamarosan politikáról került szó s eközben a gazdálködök szemére vetették a papnak a választásoknál tanúsított magatartását. Rövid vita után megragadták a lelkészt s *bottal leütötték, majd fojtogatni kezdték.* **Popeszku Kornél** földbirtokos mentette ki szorongatott helyzetéből a már eszméletlen állapotban levő lelkészt. A kisjenői csendőrség a merénylőket letartóztatta.

— **Magyar román bank.** Néhány nap előtt megirtuk, hogy a nagyváradi bankok tiltakoztak az ellen, hogy Nagyváradon új pénzüintézet létesítsenek. Akkor még csak arról volt szó, hogy a helyi notabilitások alapítanak egy új pénzüintézetet, főképen a kalotaszegi iparvállalatok és erdőüzletek finanszírozására. A nagyváradi bankok rezolúciója következtében, — amint jelentettük — felmerült egy régen vajudó eszme is, a nagyváradi magyar-román bank megalapítása. A két tervező csoport úgy látszik megegyezett, mert e hó 26-án együttes ülést tartottak. A gyűlésen a Biharmegyei Takarékpénztár néhány vezetője is résztvett, pedig a takarékpénztár igazgatósága aláírta az új intézetet bojkottáló nyilatkozatot. Ezért titokban tartották a gyűlést, amelyen különben nagyon érdekes határozatokat hoztak. A *pénzüintézet magyar-román jellegét nem fogják kidomborítani*, — az alapító levél szerint a pénzüintézet egyszerűen *jelzálogintézet* lesz. A magyar-román jelleg csak a gyakorlatban és a vezetés szellemében fog kidomborodni. A bank alaptőkéje 5 millió korona. Ebből egy millió koronát a nagyváradi notabilitások jegyeznek, négy millió koronát pedig egy bécsi pénzüintézet. Ugyancsak a bécsi pénzüintézet fog arról gondoskodni, hogy az új pénzüintézet jelzálogleveleit Hollandiában elhelyezze. A nagyváradi új pénzüintézet vezetőinek tulnyomó része éppen az alapítás ellen tiltakozó intézetek kebeléből fog kiválni. Amíg ezek a kiválások simán meg nem történnek, addig az alapítási tervezetet nem hozzák nyilvánosságra. Nagyváradról különben azt jelentik, hogy **Tisza István** és **Mangra Vazul** csak *hallomásból* tudnak az eszméről s így a személyekről szóló kombinációk abszolút tévesek. Sajnos, az államháztartás és függő állami ügyek rendezése még annyira igénybe veszi a kormányt és a munkapártot, hogy a román-magyar bank támogatásáról szó se lehet.

— **Feltört Szent Antal persely.** A Minoriták templomában takarítás közben észrevették, hogy a Szent Antal perselye fel van törve. Az egyik szőnyeg alatt egy kettőtört lakatot találtak s az tette a személyzetet figyelmessé. A perselyben rendszerint nagyobb összeg szokott lenni, mint-hogy pedig a perselyfosztás felfedezésekor esupán néhány koronát találtak abban, valószínű, hogy az ismeretlen tettes már régebben követte el a bűncselekményt. Ez a körülmény nagyon megnehezíti a nyomozást.

— **Lezuhant aviatikus.** **Párisból** jelentik: Ma délután **Sei** aviatikus Páris közelében bíplánján fölszállott és 50 méter magasságból lezuhant, még nem halt meg, de állapota reménytelen.

— **Agyonlőtt ezredes.** **Konstantinápolyból** jelentik: **Schlischtling** német származású ezredes ma egy század legénységét vizsgálta meg. Egy albán származású katona feje kicsit előbbre állott a sorból, amiért az ezredes megigazította a katona fejét. A közlegény ezt sértésnek vette és fegyverével *lelőtte az ezredest.* A főtiszt félig öntudatlan állapotban kérdezte a legénytől, hogy miért lőtte le, hiszen ő nem bántotta. A katona zokogva válaszolta: „*Őrült voltam, buta voltam!*” — Az ezredes néhány óra múlva kiszenvedett.

— **A császári legelők bevetése.** A tanács ma tartott ülésén 5200 koronát szavazott meg fűmagokra, melyekkel a császári erdőben legelőre kibasított 112 holdat vetteti be. A legelő 1912. év tavaszán lesz használható. A munkákat a földművelésügyi miniszter szakértőjének utasítása szerint hajtják végre.

— **Rybak gyilkosait felmentették.** Két hét óta tárgyalja a krakkói esküdtszék **Rybaknak**, az orosz kormány zsoldjában álló kém gyilkosának ügyét. Ma ítéletre került a sor. Az esküdtek egyhangulag nem vétkesnek mondták ki **Prudnovszkit** és **Szadovszkit**, mire a bíróság felmentette őket.

— **Meglőtte a szomszédját** **Gács Andrásné** ma feljelentést tett **Pozsgay Gyula** a Staudtféle péküzlet vezetője ellen, hogy ma délután gyilkos szándékkal rálőtt és súlyosan megsebesítette. A rendőrség már a feljelentés megtétele előtt tudomással bírt a dologról, mert megjelent a rendőrségen **Pozsgay**, és elmondta, hogy rálőtt **Gácsnéra**, mert a vele egy házban lakó asszony őt és leendő jegyesét folyton inzultálja s azzal fenyegeti, hogy testvéreivel megvereti. Ezen fenyegetés hatása alatt revolvert vásárolt. Ma délután három óra tájban éppen távozóban volt a házból jegyesével, hogy az asszony ellen feljelentést tegyen a rendőrségen, amikor a kapuban találkozott **Gácsnéval**, aki hátról egy ütést mért rá. **Pozsgay** kiugrott a kapun, s revolverét ráfogta **Gácsnéra**. Az asszony ekkor újból megütötte őt, erre ő elsütötte a fegyverét. A golyó az asszonyt melibe találta, az orvosok a sérülését nyolc napon belül gyógyulónak mondják. Minthogy a tanuk **Pozsgay** előadásával teljesen megegyezően mondták el a történeteket, a rendőrség szabadlábon hagyta a fiatal embert.

— **Amerikába szökött tanár.** A könnyelműség és az ital mértéktelen élvezete már nagyon sok embert a züllés útjára juttatott. Így járt **Andrássy Jenő dr.**, a szegedi állami felső kereskedelmi iskola volt tanára is.

Addig, amíg a szegedi iskolánál működött, bizony olyan dolgokat engedett meg magának, amelyek nemcsak tanári hírnevén, hanem magánbecsületén is jókora csorbát ütöttek. Ennek volt aztán az a következménye, hogy az elmúlt év nyarán azt írták róla az újságok, hogy tetemes váltó és egyéb nem éppen tiszta adósságai elől szépen kerekét oldott a átvitorlázott Amerikába. A hír akkor nem bizonyult valóznak, annyi azonban igaz volt belőle, hogy **Andrássy Jenő** egy szép napon eltávozott Szegedről s nem is jött többet ide vissza, mert a vallás- és közoktatásügyi miniszter szeptember elején áthelyezte a miskolci felső kereskedelmi iskolához. Sokan sajnálták akkor Szegeden **Andrássy Jenőt**, mert jól tudták, hogy a végtelen nagy könnyelműség hamarosan vesztét fogja okozni a kedélyes, meleg szívű fiatal tanárnak. Az aggodás ime szomorú valóra váltott, mert **Andrássy Jenő** többé nem tudott uralkodni átkos szenvedélyén s Miskolcon ott folytatta viselt dolgait, ahol Szegeden elhagyta. Annyira megfeledkezett magáról, hogy tanítványai szüleinek s valamennyi ismerőseinek bizalmával visszaélve, az illetőket nagyobb összegek erejéig megkárosította. Az illetők emiatt panaszt tettek ellene az intézet igazgatójánál s ezek következményei elől **Andrássy** eltűnt Miskolcra. Allítólag átvitorlázott Amerikába.

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Márc. 28. —

Magyar aranyárjádék 4%	111.40
Magyar koronajárjádék 4%	91.50
Magyar koronajárjádék 5%	80.50
Magy. földtöbbrm. kötvény 4%	92.90
Ersvát-szalvon földtöbbrm. kötvény	94.—
Magyar nyeregményorszegy kölcsön	253.—
Visszaszab. és szegedi sorjegy kölcsön	156.50
Osztrák járadék papírban	92.80
Osztrák járadék esztibe	56.70
Osztrák járadék aranyban	115.25
Osztrák koronajárjádék 4%	92.90
1890. évi osztrák államsorszegy	164.—
Osztrák-magyar bankrészevény	19.20
Magyar hitelbank-részevény	855.50
Osztrák hitelintézet részvény	673.25
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	754.50
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.02
Német birodalmi márká	117.42 1/2
London vista	239.9 1/2
Páris vista	94.92 1/2
30 márkás arany	28.48

Budapest-kőbányai sertéskereskedés

— Márc. 28. —

Magyar elsőrendű: Óreg nehéz páronként 300 kilogrammon felel sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felel sulyban 172—174 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 174—176 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 164—166 fillérig.

Számlázás: márc. hó 23. napján velt kártyát 17160 darab, márc. 24. napján behajtatott 470 darab, márc. 24. napján elszállított 186 darab, márc. 25. napjára maradt készletben: 17444 darab.
A hízott sertés üslet frányaata üzletellen.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerdán, 1911. március hó 29-én:

C. bérlet C. bérlet
Zsigmondy Anna vendégfelleptével:

Cigányszerelem.

Regényes operetta 3 felvonásban. Írták: Willner és Bodanszky. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc. Fordította: Gábor Andor. Rendező Kulcsár Lajos.

SZEMÉLYEK:

Dragotin	Helta Jenő.	Zórika	Wlassák V.
Boleszku	Huszár K.	Jolán	Sz. Rentál B.
Bimiriann	Vas Jenő.	Körösházy	Zsigmondy.
Józi cigány	Cseh Ferenc.	Julca	Renkóné
Mási	Polgár S.	Foresku tiszt	Herold E.
Misu	Kulcsár L.	Liabic bojár	Mazor F.

Kezdete este 7 és fél órakor.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma szerdán 1911. március 29-én:

1. Kozákok lovas gyakorlata. Természet után. — 2. Sherlock Holmes Lupin Arzén ellen. Nagyszerű detektív történet. — 3. A felesleges ba a. Komikus. — 4. Kain és Abel. R-mek szíves bibliai történet. — 5. Hadnagy ur nősül. Humoros. — 6. Arizath. Római dráma. 400 méter hosszú kép. Nagy látványosság. — 7. A hollókoros férjek. Kacagató.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 1/6 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatár. — Buffet.

Új butorasztalos műhely!

Írtesitem Aradváros és vidéke közönségét, hogy Tőkölly-tér 5/a. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő butorasztalos-műhelyt nyitottam, hol minden szakmába vágó munkát készítek. 914

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. márc. 29-én, szerda

(Bárá Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Ilatos havanna. Humoros. — 2. Egy test, egy lélek. Szenzációs dráma. — 3. Az eskimók országa. Szenzációs természetrajzi felvétel. — 4. Két öreg fiu. Kacagató bohózat — 5. Nászut, Dráma. — 6. Bandika és a pesti gyerek. Vigjáték. — 7. A nikói templom. Természet után. — 8. A megtorlás. Szenzációs dráma. A legkiválóbb párisi művészek előadásában. — 9. Pathé zsurnál. Aktuális események mozgófényképekben

Előadások d. u. 6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

NYILTÉR.*

344 — 1911. végr. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1910. évi 18272. számú végzése következtében Crisán Aurél dr. ügyvéd által képviselt Ujarad és Vidéke Népbank javára 8000 korona s jár. erejéig 1910. évi szeptember hó 27-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 3920 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gőzcséplő, faépület, szekér és lovak nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbíró-ság 1910. évi V. 488/3. sz. végzése folytán 8000 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 180 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Szöllöson, adós lakásán, ahova vevők a községháztól alólítottal indulnak leendő megtartására 1911. évi április hó 12 napjának d. e. 9 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Borosjenőn, 1911. évi márc. hó 27-ik napján.

Nagy,

kir. bír. végrehajtó.

Meghívó.

Kéretnek a vendéglősök, kávé-sok, élelmiszerkereskedők, mé-szárosok és hentesek, hogy

ma, szerdán
délután 4 órakor

az ipartestület kistermében okvet-lenül megjelenni sziveskedjenek.

TÁRGY:

A jégkérdésben érintett érdekeik megbeszélése.

Különös gondot fordítok

butorok és zongorák
fényezésére

s annak belső szerkezetének kitisztítására.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt ve-vőinket és a n. é. közönséget, hogy **ugy az üzletmenet, mint a házhoz szállítás akadálytalanul folyik tovább**, mivel az e hó 24-én támadt tüzesetnél csak két raktárhelyiség égett le — szén nem.

További szives megrendelést kérve, jegyzünk 1342

kitünő tisztelettel

Kneffel Károly és Fia

szénnagykereskedése, Boros Béni-tér 2.

Teljesen használatlan
palissander

ebédlő

és cseresznyefa háló-szoba legújabb divat szerint, művészi kivitelben, különös körülmények folytán legolcsóbban eladó.

Megtekinthető Ferdinánd-utca 4. sz., a házmesternél. 1350

Kereskedelmi irodában

működő

ügyes levelező

keresztény fiatal ember, kereskedelmi iskolai érettségivel

alkalmazást nyer.

Kimerítő ajánlatok bizonyítvány másolatokkal és fizetési igényekkel „Megbízható” jelige alatt kiadóba kéretnek. Discretio biztosítva. 1348

Jutányos árak!

Szives pártfogást kér tisztelettel

Csernik János,
butorasztalos.

Weisz Dániel

épület és műlakatos

1299

Arad, Deák Ferencz-utca 38. szám.

Elvállalok összes e szakmába vágó munkákat leggyorsabb és legpontosabb kivitelben. Iparágamban külföldi és amerikai elsőrendű műhelyekben és gyárakban szerzett tapasztalataim folytán módomban van legnagyobbat igényeknek megfelelni.

Mérlegjavításokat, átalakításokat és hitelesítést elvállalom.

Költségvetéssel vidéki munkára is díjmentesen, készséggel szolgállok.

Fatelepnek

engedélyezett 1200 négyzetözl, igen kedvező fekvésű, hosszú homlokzatu telek a Radnai uton, élénk forgalmu helyen bérbeadandó.

1261

Cim a kiadóhivatalban.

AKI

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 80 fillérért egy üveg 881

Rumkivonatof.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumet készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

1185—1911. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur 14429-XI. 1. 1911. sz. körrendelete folytán felhívom azon kertészeti telep tulajdonosokat, kik élő növények kereskedésével foglalkoznak és telepüket a szabad forgalomra jogosított telepek közé felvétetni kívánják, hogy a felvétel iránti szabályszerűen felszerelt kérvényeket hozzám f. év augusztus 31-ig nyújtsák be.

Arad 1911. február hó 27-én.

Varjasy. polgármester.

YOGHURT.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a **Yoghurt** gyártását megkezdtem és azt naponta saját tehenészetemben termelt frissen fejt és sterilizált tejből eredeti culturákból állítom elő. Mivel a Yoghurt csak friss állapotban kellemes azért csak az előre megrendelt mennyiséget készítem és azt cca 250 gramos edényekben 20 fillérért hozom forgalomba.

Minden üvegért 20 fillér betét teendő le.

Tájékoztatom megemlítem, hogy Dr. Meschuikoff a párisi Pasteur intézet igazgatója szerint a Yoghurt megakadályozza az erjedési és rothadási folyamatokat a belekben megőri a bél bacilusukat (a rothadó anyagok megmérgezik a szervezetet és siettetik az öregedést) így a Yoghurt egyike azon készítményeknek a melyek az idő előtti megöregedésnek gátat vetnek, illetőleg az élet kort meghosszabbítják.

Ugyanilyen értelemben nyilatkoztak Cohendy, Pohon, Brunon, Guerbet, Duclax stb.

Használják gyomor, bél bajok sápkor, vérszegénység, vese, máj bajok stb. ellen és mint általános tápszert mindenkorú egyéneknek.

G. Földes Kelemen

gyógyszertára és orvosi laboratoriuma

Arad, Telefon.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögéskor, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. **Ára 2 korona.**

Kitűnő amerikai

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

4401—1911.

Hirdetmény

A nagym. m. kir. földművelésügyi miniszter ur 5400—911 számú rendelete értelmében felhívjuk mindazon munkaadókat, hogy a szolgálatukban álló minden egyes gazdasági cseléd után az „Országos Gazdasági munkás és cselédségély pénztári” javára jogerősen megállapított 120 fillért haladéktalanul, de legkésőbb folyó év április hó 1-ig a városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mivel a fennálló törvényes intézkedések értelmében esetleges baleset esetén a munkást megillető segélyek csak az esetben lesznek kiszolgáltatva, ha 120 filléres díj az esedékességkor legalább 30 nappal a baleset előtt tényleg befizetve lett.

Egyidejűleg figyelmeztetjük a munkaadókat, hogy ha cselédeinek számában vagy személyében az általános összeírás foganatosítása után — változás áll be, akkor a változás az új cseléd szolgálatba lépésétől számított 15 napon belül a községi előjárásnak (városi adóhivatalnak) szóval vagy írásban bejelentendő és a hozzájárulási díj ezen bejelentés alkalmával (tehát április hó 1-e előtt is) azonnal befizetendő: a cselédek személyében beállott változás esetében azonban a díj természetesen csak akkor fizetendő meg ha a munkaadó a 120 fillért a szolgálatból eltávozott cseléd után azon évre még nem fizette be.

Arad, 1911 márczius hó 4.

A városi tanács.

Használt

ólom

megvételre keresetlik

1274—1911 p. m.

Hirdetmény.

Ó Császári és Apostoli Királyi Felsege I. Ferencz József által országglása megkezdésének 60-ik évfordulója alkalmából legkegyelmeseb alapított emlékkereszt elnyerésére vonatkozó rendelet hivatalomban betekinthető.

Felhívom azokat, kik érdemkereszt elnyerésére igényjogosultsággal bírnak és az érdemkeresztet elnyerni óhajtják, hogy hivatalomban 1911 április 10-ig jelenkezzenek.

Arad 1911 márczius hó 8-án.

Kádas Kálmán

tőj. gyzö

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtisza, dus gyökérzetű bor és csomogefajú

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szivesen szolgál

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcserezhetőnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Homok,

építkezési célokra

beton kavics

bármily mennyiségben

állandóan

kapható.

Pollák Sándor,
gőztéglagyár Mikafaka.

Telefon 55-515. 976

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szives pártfogást kér kész szolgálattal 3951

Molnár Antal,
épület és műbútorasztalos.

Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúk

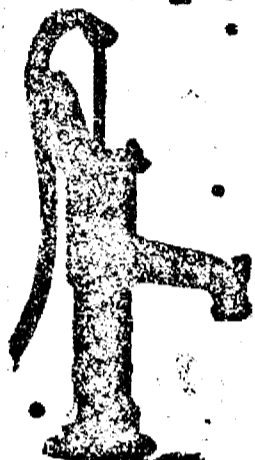
és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyú hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbbittatnak, ezáltal a szivattyú nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Készgépeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használata nélkül sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országosan egységes csavarok és a legjobb minőségű belül

gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyú készítő. 361

Arad, Rákóczi-utca 21. sz.

Új kélmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézet Aradon. ::

Értesítés. Van szerencsém Aradváros és vidéke n. é. közönségének szives tudomására adni, hogy Aradon, József főherceg-ut 9. szám és Westelényi-utca 35. szám alatt egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kélmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézetet

létesítettem. Az ezen pályán egy a fővárosban, mint az ország nagyobb városaiban szerzett tapasztalataim által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó legelőnyesebb igényű munkákat is a legpontosabban elvégzem. Amidőn még biztosítom nagybersű pártfogóimat a figyelmes kiszolgálásról és olcsó árakról, kérem szives támogatásukat. — Kész szolgálattal

Zsunkán Jenő.

==== Vidéki megrendelések azonnal és pontosan elvégze nek. ====

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy üzletemet Salacz-utca 1. alól Kossuth-utca 5. sz. alá helyeztem át.

o Téli ruha gondozást elfogadok o

Tisztelettel:

MAYER MIKLÓS
szücs. 1297.

!!Hirnévre!!

szarok szert tenni az Olcsóság tere! Ezt csakis egy érbotem el, ha jó és szép úrut olcsón adek. — Elvem addig is az volt, hogy a legjobbat, a legjavából, kevés pénzért adjak, amiről már számozosan meggyőződést szereztek.

Áruimra még eddig panasz nem volt! Tehát

saját érdekében nézze meg ezt a hatalmas választéku

cipő, kalap és uri divat

cikkekét, melyek a tavaszi Saisonna már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ

Szabadság-tér 3. szám.

(A volt Winternitz-lóle helyiség.)

Nagy cipőjavító-műhely: a vevőkön-ség rendelkezésére áll. Hétfőnk utáni rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek

Kérem kirakataim meglátogatását.

Apró hirdetések.

Ajánlom

a nagyerdemű közönség szíves figyelmébe mosó és vasaló intézetemet, ugyszintén mindennemű tisztítást elvállalok. Arad, Deák Ferenc-utca 7. Szabó Bálintné. 1062

Berendezés,

rőfös és rövidaru szakmából, 2 utcai kirakatszekrényrel eladó. Megtekinthető: Mencezer Mártonnál, Árpád-tér. 1179

Keresek

kétéves gyermek mellé falura, egy tisztességes 30 év körüli nőt, aki a takarítást is végzi. Felvilágosítást Edelspacher-utca 6. sz. I. em. 11. lehet szerezni. 1343

Erdély legforgalmasabb

városában a főtéren, kedvező feltétel mellett, fűszer-, csemege- és festék-üzlet, kiváló jó forgalommal, más vállalat miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1836

Erzsébet királyné-körut

5. szám alatt egy modern négyszobás lakás május hó 1-től kiadó. 1884

Rongált dobozu levélpapírok

meglepő olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodalmi felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Vessék egész könyvtárakat legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv és papírkereskedése. Aradon. 4071

Jég

frü vagy termés jég, háztartási célokra április hó 1-től naponta házhoz szállítva 6 és 7 koronás havi bérletben előjegyezhető és megrendelhető az Aradi jégtelep jéggyáránál. Telefon 199. szám. 1017

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrassy-tér 16. Gyakornokok felvételnek Andrassy-téri üzletünkben. Keresünk vételre egy használt Wertheim szekrényt. 555

Kiadó

5 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-helyiségekkel, villany-világítással ellátott, teljesen külön álló földszintes lakás azonnal, vagy május hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejárattal, száraz világos műhely, vagy raktárhelyiség kiadó. Hasszinger-utca 5. sz. 939

Kiadó május 1-re

két szoba, konyha, éléskamra, minden hozzátartozóval, parkirozott udvarban, ugyanott egy szoba kiadó butorral, vagy anélkül. Belváros, Határ-utca 4a. 1845

Egy csinosan berendezett

fodrászüzlet jóforgamu helyen, hatszáz koronáért sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 1187

Szobaleány

jó bizonyítvánnyal ajánlkozik urasági házhoz, kik egész nyáron át pusztán tartózkodnak. Cím a kiadóhivatalban. 1354

Két üres szoba

1 utcai és 1 udvari butorozva, vagy anélkül, külön bejárattal, új házban kiadó. Petőfi-utca 10. Értekezhetni ugyanott, a házmester-nél. 301

Keresek

jó ebédkosztot Boros Beni-tér közelében. Ajánlatot K. A. poste restante kérek. 1347

Lakás

Boros Beni-tér és Nádor-utca sarkán 1-ső emeleti 4 szobás erkélyes utcai lakás május 1-érő kiadó. Bővebbet Nemess Géza irodájában. 1856

Vizierő fűrész vagy malom kerestetik haszonbérbe huzamosabb időre.

Szabó Károly
Alcsil. 1321

114-1911. vég. sz.

Arverési hirdetmény.

Ahulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíróságnak 1909. évi Sp. XVI. 1049-15 sz. végzése következtében Dr. Elek Mór budapesti ügyvéd által képviselt Elek és társa cég javára 408 kor. 20 fill. s jár. erejéig 1909. évi szeptember hó 18-án fogantatosított kielégítési végrehajtás alkalmával le és felül-foglalt és 1255 koronára becsült házi butorok, lámpák, szőnyegek, edények és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körösbökényi kir. járásbíróság 1909. évi V. 300/5. számú végzése folytán 248 kor. 20 fill. hátralékos tőkekövetés, ennek 1908. évi január hó 1 napjától járó 5%-os kamatai, és eddig összesen 172 kor. 55 fillérben bíróllag már megállapított költségek erejéig, Menyházán, adós lakásán leendő megtartására 1911. évi április hó 8. napjának délután 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t-cikk 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Körösbökény, 1911. évi március hó 15. napján.

Waldner Izsó,
kir. bír. végrehajtó. 1346

Arad, Salacz-utca 1.

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsénk tudomására hozni, hogy a legújabb feltűnően szép

Tavaszi Modellt

magammal hoztam és az kirakatunkban látható, kérjük annak szíves megtekintését. Egyuttal tudatom Nagyságoddal, hogy mint a cég beltagja, pár napi ittartózkodásom alatt, mai naptól szívesen állok a hölgyek rendelkezésére. 1353

Eredeti francia modellek.

Tisztítások, javítások és igazítások vidékieknek is jutányosan és gyorsan eszközölhetnek.

Ezen legújabb Modell, mely csak 3 részből áll, az ideai párisi saison szensációja.

Ajánljuk halcsont nélküli pongyola fűzőinket, melyek tennisshez, lovagláshoz és mindennemű sporthoz kiválóan alkalmasak.

Mint egyedüli képviselői egy elsőrangú párisi cégnek, remekszabású női fűzők a legolcsóbban kaphatók nálunk.

Kiváló gondot fordítunk vidéki rendelőinkre és a levél útján rendelt fűzők a legnagyobb figyelemmel, pontossággal és gyorsan intéztetnek el.

Amidőn további szíves pártfogásába ajánljuk magunkat, vagyunk teljes tisztelettel:

Neustadt és Herzog.

Csász. és kir. udvari

és kamarai szállító ::

1160

Neumann M.

férfi- fiu- és leánykaruha telepe ARAD.

A tavaszi képes árjegyzék megjelent, kívánatra ingyen és bérmentve.

5227—1911. kn. sz.

Hirdetmény.

Az első aradi sertésbirtokos telep r-t. aradi cég ménésvölgyi telepének újabb építendő sertés-órákkal leendő kibővítése végett telepengedély iránt folyamodván, az 1884 XVII. t. c. 27. §-a értelmében a telep helyszin tárgyalására határidőül folyó évi április hó 5 d. e. 8 órájára kitűzték, a melyre az érdekeltek ez uton is meghívattak azon észrevétellel, hogy a telep helyszin és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi április hó 5-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban, ugyanott, előszóval pe-

dig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehető, mert a mennyiben ilyenek nem emeltetnének, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülnek a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1911. évi március hó 21-én. 1852

Grein
h. főkapitány.

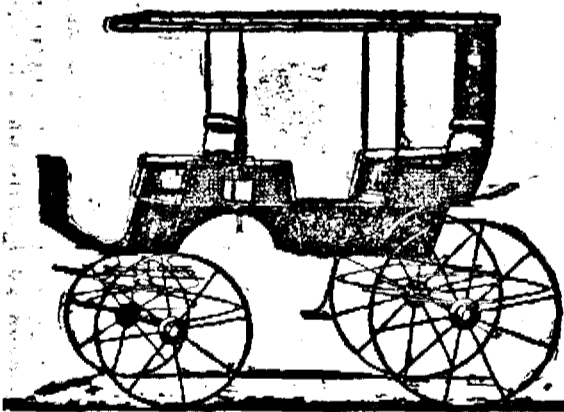
Nagymennyiségű
maculatura
eladó.

Több arany és ezüst érem és díszoklevéllel kitüntetve.

Hidvéghy Pál

automobil carrosserie és kecsigyára

Arad, Nagyvárad-ut 3. (saját ház.)

Ajánlja ujonnan be-
rendezett dus vá-
lasztéku s a legkény-
esebb igényeket
is kielégítő kocsi-
raktárát. Használt
kocsikat veszek és
becserélek, javítá-
sokat gyorsan és
pontosan, a legju-
tányosabb áron esz-
közölök. 1351

Munkámért írásbeli felelősséget vállalok.

Legelőször bevezetési forrás.

Jaj de fáj!!

a fejem a sok

kiadástól!

Ezt hallani mindenkitől! Azonban ha

Korányinál

a Szabadság-téren

vásárol

cipőt, kalapot és ■■■■

■■■■ uri divatcikkeket

sokat megtakarít,

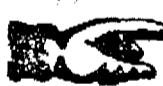
mert majdnem

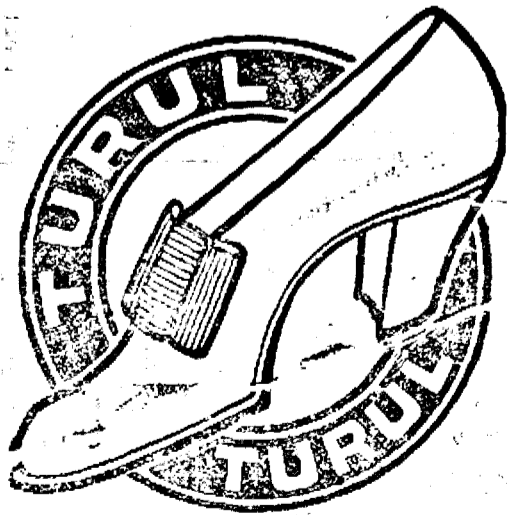
■■ félárban ■■

szerezheti be nála szükségletét.

877

Elegáns, finom, szép és jó árut
csak Korányi tud olcsón adni.

 Győződjék meg!

TURUL CIPŐK

dacára az olcsó áraknak 249
a legjobb anyagból készülnek.
Elegáns fagon.

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városában.
Képes árjegyzék portómentesen. A monarchia legnagyobb cipőgyára.
„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ.,
Temesvár.

Központi főraktár:

Arad, Andrásy-ut, Minorita-épület.

Üzletvezető: ECKER PÉTER.

Eredeti Goodyear Welt, a jelen-
kor elismert legjobb minősége.
Legnagyobb választék minden-
fajta cipőáruban, elismert kitűnő
minőségben.

